

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Łodzi

LLO.410.001.11.2021

Aleksandra Stępień
Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków
Ul. Piotrkowska 104
90-425 Łódź

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/023 – System ochrony zabytków w Polsce

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Łodzi
ul. Kilińskiego 210, 93-106 Łódź
T +48 42 239 32 00, F +48 42 239 32 90
llo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Aleksandra Stępień, Łódzki Wojewódzki Konserwator Zabytków ² , od dnia 19 kwietnia 2017 r. do chwili obecnej.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Warunki organizacyjne prowadzenia działalności na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 2. Prowadzenie działalności z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 3. Nadzór i kontrola nad realizacją zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami; 4. Wydatkowanie środków publicznych na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021 (do dnia zakończenia kontroli) z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi
Kontrolerzy	1. Zuzanna Sieradzka, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLO/69/2021 z 28 kwietnia 2021 r. 2. Jolanta Nowak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLO/68/2021 z 28 kwietnia 2021 r.

(akta kontroli str.1-5)

¹ Dalej „LWUZO” lub „Urząd”

² Dalej „ŁWKZ” lub „Konserwator”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

ŁWKZ podejmowała w latach 2018-2021 działania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami. Z uwagi na istotne niedobory kadrowe i dużą rotację pracowników w ww. okresie, część z tych zadań nie zostało wykonanych, część zaś wykonywano nieprawidłowo i nieterminowo.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pomimo podejmowania przez ŁWKZ działań zmierzających do zwiększenia zatrudnienia w Urzędzie, oraz faktycznego wzrostu zatrudnienia w badanym okresie o prawie siedem etatów, w dalszym ciągu liczba pracowników była nieadekwatna do zakresu zadań realizowanych przez ŁWUOZ. W konsekwencji powyższego postępowania administracyjne, w tym dotyczące wpisu zabytku do rejestru oraz część postępowań w sprawie wydania pozwolenia na pracę przy zabytku i rozpatrywania skarg, prowadzone były w sposób przewlekły z przekroczeniem ustawowych terminów załatwienia sprawy o których mowa w art. 35 oraz w art. 237 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego⁵. Tylko w jednym kontrolowanym przypadku, pomimo przekroczenia terminu załatwienia sprawy, wysyłano do strony zawiadomienie o jej niezakończonym w terminie na podstawie art. 36 kpa, przy czym w zawiadomieniu tym nie wyznaczono nowego terminu załatwienia sprawy. W związku z wpisywaniem zabytku do rejestru zabytków oraz do ewidencji zabytków nie dochowywano wymaganych ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami⁶ obowiązków informacyjnych, tj.: nie przekazywano informacji o wpisie zabytku ruchomego do rejestru do właściwego wójta (burmistrza, prezydenta), nie przekazywano wniosków o zamieszczenie informacji o wpisie oraz o wykreśleniu zabytku z rejestru do Dziennika Urzędowego Województwa Łódzkiego⁷ celem publikacji. Nie przekazywano również kart ewidencyjnych do GKZ celem aktualizacji krajowej ewidencji zabytków. Dodatkowo, pomimo takiego obowiązku wynikającego z rozporządzenia w sprawie rejestru zabytków⁸, do rejestru zabytków nieruchomych i archeologicznych, prowadzonych w postaci ksiąg A i C, od 2019 r. nie wprowadzano na bieżąco zabytków po uprawomocnieniu się decyzji ŁWKZ.

Kontrolę zabytków pracownicy ŁWUOZ przeprowadzali zgodnie z zasadami określonymi w przepisach ustawy, przy czym sporządzane po przeprowadzeniu kontroli protokoły nie zawierały wszystkich wymaganych prawem elementów. Nie monitorowano wykonania części zaleceń pokontrolnych, których termin realizacji upłynął oraz realizacji prac wynikających z trzech na osiem objętych kontrolą decyzji nakazujących.

ŁWKZ nie dysponował zagregowaną wiedzą, które z prac wskazanych w opracowanym Planie ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych zostały zrealizowane. W konsekwencji nie aktualizował Planu w latach 2020 i 2021 r. Dodatkowo ww. Plan nie zawierał szczegółowych informacji o zabytkach ruchomych podlegających ochronie, wymaganych rozporządzeniem w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych⁹.

Dotacje celowe na prace przy zabytkach udzielane były, w ramach posiadanych środków, na podstawie zarządzeń ŁWKZ. Termin rozpatrzenia wniosków

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.) dalej „kpa”

⁶ (Dz. U. z 2020 r., poz. 282 ze zm.) dalej „uoz”.

⁷ Dalej „Dz. Urz. WL”

⁸ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56), dalej „rozporządzenie w sprawie rejestru zabytków”

⁹ Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. Nr 212, poz. 2153), dalej „rozporządzenie w sprawie organizacji sposobu ochrony zabytków”.

o udzielenie dotacji w latach 2018-2019, określono w ww. zarządzeniu w sposób niezgodny z rozporządzeniem w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków¹⁰. Informacje o poszczególnych udzielonych dotacjach celowych były przekazywane do MKDNiS oraz innych podmiotów stosownie do wymogów, wynikających z §14 ww. rozporządzenia. Jedną z sześciu badanych dotacji celowych (przyznaną w formie refundacji) rozliczono na podstawie nieprawidłowo opisanych faktur. Nieprawidłowość ta, miała jednak charakter formalny i nie wpływała na zasadność i wysokość przyznania dofinansowania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Warunki organizacyjne prowadzenia działalności na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Opis stanu faktycznego

1.1 ŁWUOZ od 2019 r. wykonywał swoje zadania za pomocą placówki w Łodzi. W okresie wcześniejszym funkcjonowały trzy Delegatury WUOZ, przy czym jedna została zlikwidowana w 2017 r. a dwie pozostałe z końcem 2018 r.¹²

Jak wyjaśnił ŁWKZ, przyczyną likwidacji Delegatur było w szczególności wzmocnienie nadzoru nad zabytkami znajdującymi się z województwie łódzkim, zapewnienie wyższej jakości merytorycznej wydawanych rozstrzygnięć, w tym jednolitości linii orzeczniczej oraz równomierne rozłożenie pracy.

Struktura organizacyjna WUOZ w Łodzi odpowiadała¹³ wymogom określonym w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury w sprawie organizacji wojewódzkich urzędów ochrony zabytków¹⁴.

(akta kontroli str. 6-8, 46-50)

W latach 2018-2020 stosunek planowanej liczby etatów do faktycznej¹⁵ kształtował się następująco: 45 do 45,86 pracowników; 51,15 do 45,03 pracowników i 56,25 do 51,8 pracowników. W latach objętych kontrolą do pracy w Urzędzie przyjęto odpowiednio: 21, 23 i 12 osób, a z pracy odeszło¹⁶ 14, 24 i 4 osoby. Przeciętne wynagrodzenie w latach 2018-2020 wynosiło odpowiednio: 3.652,59 zł, 3.806,8 zł i 4.541,46 zł.

(akta kontroli str. 207-209)

W badanym okresie na jednego pracownika ŁWUOZ przypadało odpowiednio 47,8, 47,9 i 37,8 spraw. W głównej mierze były to sprawy wynikające z realizacji zadań określonych w art. 91 ust. 4 pkt 4 uoz, związanych z: wydawaniem decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie o zabytkach

¹⁰ Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. poz. 1674), dalej „rozporządzenie w sprawie dotacji celowej”

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Likwidacja Delegatury WUOZ w Sieradzu i w Piotrkowie Trybunalskim w 2018 r., a Delegatury w Skierniewicach w 2017 r.

¹³ Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym ŁWUOZ z 4 stycznia 2019 r. w Urzędzie funkcjonował: Wydział Zabytków Nieruchomych, Wydział Zabytków Ruchomych i Rejestru Zabytków, Wydział Zabytków Archeologicznych, Wydział Założeń Zieleni, Wydział Planowania Przestrzennego, Wydział Finansowy, Wydział Ogólny; samodzielne stanowiska – ds. egzekucji kar administracyjnych, ds. ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, Inspektora Ochrony danych.

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Kultury z 9 kwietnia 2004 r. w sprawie organizacji wojewódzkich urzędów ochrony zabytków (Dz. U. z 2004 r., nr 75 poz. 706)

¹⁵ Liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty według sprawozdania Rb-70

¹⁶ W tym na emeryturę.

(odpowiednio 104,9; 104,9 i 77,2 spraw na pracownika¹⁷), wydawaniem decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w przepisach odrębnych (odpowiednio 27,6; 31,8 i 30,8 spraw na pracownika¹⁸), a także rozpatrywaniem wniosków o udzielenie dofinansowania (odpowiednio 87; 101; 89 spraw na pracownika¹⁹).

(akta kontroli str. 210-211)

ŁWKZ diagnozowała czynniki wpływające negatywnie na prawidłową realizację zadań w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Były to w szczególności: nieadekwatna do liczby i zakresu założonych zadań liczba etatów pozostająca w dyspozycji ŁWKZ, skutkująca brakiem efektywności systemu zastępstw i większym ryzykiem wystąpienia zakłócenia w prawidłowym i terminowym załatwianiu spraw; niskie wynagrodzenie utrudniające zatrudnianie osób z odpowiednimi kwalifikacjami i wpływające na dużą rotację pracowników oraz brak odpowiednich warunków lokalowych (siedziba WUOZ w Łodzi znajduje się w zabytkowej kamienicy wielkemiejskiej, w której układ pomieszczeń jest niedostosowany do pracy wykonywanej przez urzędników).

W związku z identyfikacją ww. ryzyk ŁWKZ dwukrotnie wystąpiła do Wojewody Łódzkiego: w 2019 r. z wnioskiem o zwiększenie etatów (o siedem²⁰) oraz w 2021 r. o zwiększenie środków na wynagrodzenia. W 2019 r. w odpowiedzi na pierwszy ww. wniosek Wojewoda Łódzki poinformował o braku możliwości zwiększenia planowanych wydatków na wynagrodzenia ze stosunku pracy ponad kwoty wynagrodzeń określone w ustawie budżetowej. W uzasadnieniu decyzji wskazano, że ewentualne zwiększenie ww. środków może być rozpatrywane jedynie na etapie opracowywania materiałów planistycznych i musiałoby się odbyć kosztem wynagrodzeń w innych jednostkach budżetowych²¹, które również sygnalizują niedobory w ww. obszarze. Dodatkowo poinformowano, że wniosek o przyznanie dodatkowych środków na sfinansowanie wzrostu wynagrodzeń o 500 zł od sierpnia 2019 r. został odrzucony przez MFliR²² z uwagi na brak źródła jego finansowania. W 2020 r. zwiększono plan wydatków na wynagrodzenia Urzędu o 1.086 tys. zł, z której kwoty dokonano zwiększenia dotychczasowych wynagrodzeń o 500 zł dla każdego pracownika oraz utworzono trzy dodatkowe etaty. W grudniu 2020 r. Wojewoda Łódzki wstrzymał wypłaty nagród, a w 2021 r. zamroźono płace i zmniejszono plan wydatków o 3% z funduszu nagród, przede wszystkim w związku z pandemią COVID-19.

ŁWKZ wyjaśnił, że działanie to może spowodować kolejną, niekorzystną dla WUOZ rotację pracowników bowiem optymalna struktura zatrudnienia, powinna wzrosnąć dodatkowo o dziewięć etatów merytorycznych²³ oraz jeden etat poza służbą cywilną, do wsparcia ŁWKZ i jego zastępcy w bieżącym zarządzaniu pracą Urzędu. Dodatkowo ŁWKZ wyjaśnił, że wobec braku możliwości zwiększenia liczby etatów Urząd korzysta z wszelkich form wolontariatu i staży, współpracując z CEiRON²⁴ i PUP²⁵, a w zakresie praktyk z wszystkimi łódzkimi uczelniami publicznymi²⁶.

¹⁷ W latach 2018-2020 prowadzenie spraw zajmowało się odpowiednio: 16, 37,5 i 41 pracowników WUOZ.

¹⁸ W latach 2018-2020 prowadzeniem spraw zajmowało się odpowiednio: 15, 34,5 i 37,5 pracowników WUOZ.

¹⁹ W latach 2018-2020 rozpatrywaniem wniosków o udzielenie dofinansowania zajmowała się jedna osoba.

²⁰ Pierwotnie pismem z 11 lutego 2019 r. zwrócono się o zwiększenie zatrudnienia o 10 etatów. Po korekcie pismem z dnia 5 kwietnia 2019 r. zmniejszono wartość do siedmiu etatów.

²¹ Albo w ramach dodatkowych środków przyznanych przez Ministerstwo Finansów

²² Minister Finansów, Inwestycji i Rozwoju

²³ Po dwóch pracowników w Wydziale Zabytków Nieruchomych i Archeologicznych oraz Zabytków Ruchomych, po jednym pracowniku w ZZ i PP, 0,5 etatu w EKA, 0,5 etatu dla pracownika odpowiedzialnego za kontakt z mediami oraz jeden etat wspomagający (pracownik obsługi sekretariatu).

²⁴ Centrum Edukacji i Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

²⁵ Powiatowy Urząd Pracy

²⁶ W latach 2018-2021 w ŁWUOZ staż, praktykę i wolontariat odbywało łącznie 56 osób, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 12, 21, 9 i 14 osób.

ŁWKZ podejmowała działania w zakresie zmiany warunków lokalowych ŁWKZ poprzez ogłoszenie przetargu²⁷ na remont archiwum wraz z dostosowaniem klatki schodowej do wymogów przeciwpożarowych. Ponadto, rozpoczęła starania o pozyskanie od Wojewody Łódzkiego środków na wynajem dodatkowego lokalu na parterze kamienicy WUOZ przy Piotrkowskiej 99 w Łodzi, celem pozyskania dodatkowej przestrzeni oraz eliminacji barier architektonicznych w obsłudze interesantów.

(akta kontroli str.17-138, 1826-1827)

W okresie objętym kontrolą, ŁWKZ nie zawierała z gminami, powiatami, związkami gmin, związkami powiatów, związkami powiatowo-gminnymi albo ze związkami metropolitalnym, położonymi na terenie województwa, porozumień na podstawie art. 96 ust. 2 i ust. 3 uoz. Jedyne porozumienie, zawarte w dniu 30 grudnia 2011 r. pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Miastem Łódź, obejmujące prowadzenie niektórych spraw z zakresu właściwości Wojewody Łódzkiego realizowanych przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostało wypowiedziane z dniem 1 lutego 2018 r.²⁸

ŁWKZ wyjaśnił, że zawieranie ww. porozumień jest niecelowe ze względu na wyspecjalizowany charakter działań i zadań WUOZ, spójność realizowanych dyrektyw ochrony zabytków oraz jednolitość linii orzeczniczej. Dodatkowo w badanym okresie do Konserwatora nie wpłynął także żaden wniosek od podmiotu zainteresowanego zawarciem takiego porozumienia.

W latach 2018-2021 obowiązywało natomiast 16 porozumień zawartych z placówkami muzealnymi położonymi na terenie województwa łódzkiego, w celu współpracy przy realizacji zadań określonych w art. 35 ust. 3 uoz i § 9 ust. 3 pkt 7 rozporządzenia w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, których przedmiotem było wyrażenie przez placówkę zgody na przekazanie w depozyt przez ŁWKZ zabytków archeologicznych odkrytych, przypadkowo znalezionych lub pozyskanych w wyniku badań archeologicznych bądź poszukiwań, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 12 uoz. Na ich podstawie w badanym okresie ŁWKZ wydał łącznie 28 decyzji przekazując zabytki w depozyt i cztery decyzje przekazujące zabytki na własność, nie ponosząc z tego tytułu żadnych dodatkowych kosztów.

(akta kontroli str.47, 215-232, 264, 1816, 1931, 1933)

1.2 W latach 2018-2021 (I kwartał) r. na funkcjonowanie ŁWUOZ²⁹ wydatkowano odpowiednio 3.994,7 tys. zł (99% planu po zmianach), 4.074,0 tys. zł (99,7%), 4.897,9 tys. zł (95%) i 1.158,2 tys. zł (22,9%). W ramach ww. kwot na wynagrodzenia wraz z pochodnymi wydatkowano odpowiednio 3.055,4 tys. zł, 3.194,2 tys. zł, 3.832,0 tys. zł i 987,5 tys. zł.

(akta kontroli str.207-209)

Stwierdzone
nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Struktura organizacyjna ŁWUOZ dostosowana była do obowiązujących przepisów prawa, jednakże poziom zatrudnienia w Urzędzie nie był adekwatny do zakresu podejmowanych zadań, co skutkowało znaczącą liczbą spraw przypadających na jednego pracownika. ŁWKZ identyfikowała ryzyka działalności WUOZ oraz podejmowała działania zmierzające do ich likwidacji, w tym występowała o zwiększenie środków na zatrudnienia oraz wzrost etatów do Wojewody Łódzkiego.

²⁷ Ogłoszenie nr 2021/BPZ 00071283/01 z 2 czerwca 2021 r. *Przebudowa pomieszczeń IV pietra oraz klatki schodowej w kamienicy wielkomiejskiej Szai Goldbluma przy ul. Piotrkowskiej 99 w Łodzi.*

²⁸ Dz. Urz. WL z 1 lutego 2018 r. poz. 565

²⁹ Rozdział 92121 – Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków

Ze względu na brak środków finansowych oraz pandemię COVID-19, w Urzędzie w dalszym ciągu liczba zatrudnionych pracowników nie była wystarczająca do prawidłowego i terminowego wykonywania zadań ustawowych. Konserwator, z uwagi na potrzebę zapewnienia spójności realizowanych dyrektyw ochrony zabytków oraz jednolitość linii orzeczniczej, nie korzystał z uprawnień występowania z wnioskiem o zawarcie porozumień w sprawie powierzenia prowadzenia niektórych spraw z zakresu swojej właściwości, w tym wydawania decyzji administracyjnych JST³⁰ oraz kierownikom instytucji kultury wyspecjalizowanych w opiece nad zabytkami na podstawie art. 96 ust. 2 i 3 uoz.

OBSZAR

2. Prowadzenie działalności z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Opis stanu faktycznego

2.1 ŁWUOZ nie był zaangażowany przez koordynatora programu tj. Dyrektora NID w prowadzenie czy inicjowanie konkretnych zadań na rzecz *Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022*. W związku z ww. Programem Konserwator nawiązał natomiast współpracę z NID w zakresie prowadzenia bazy danych zarządzanych za pomocą aplikacji NID³¹. W 2019 r. pracownicy WUOZ uczestniczyli także w szkoleniu pn. *Planowanie przestrzenne w świetle ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz proces budowlany w świetle ustawy prawo budowlane*, wygłaszając referaty nt. *Ochrony zabytków w gminnych dokumentach planistycznych, decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz w procesie budowlanym*; w szkoleniach dla policjantów organizowanych przez Wojewódzką Komendę Policji w Łodzi wygłaszając referaty o zagrożeniach dla zabytków mających charakter przestępczy oraz w cyklicznych szkoleniach online organizowanych przez NID³². Dodatkowo na stronie internetowej ŁWUOZ oraz w mediach społecznościowych pracownicy upowszechniali standardy GKZ.

(akta kontroli str.250-256, 1807-1811)

Według stanu na dzień 28 kwietnia 2021 r. jedynie 20,6% JST posiadało opracowane powiatowe/gminne programy opieki nad zabytkami. ŁWKZ w ramach działań monitorujących realizację przez zarządy powiatów oraz wójtów (burmistrzów i prezydentów miast) obowiązku uzyskania od niego opinii dotyczącej powiatowych i gminnych planów opieki nad zabytkami, w 2019 i w 2021 r. wysłała do jednostek pisma przypominające o obowiązku prowadzenia ewidencji zabytków wynikającym z art. 22 ust. 4 uoz, które to ewidencje są następnie podstawą do sporządzenia wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów opieki nad zabytkami.

ŁWKZ wyjaśnił, że uoz nie zapewnia żadnych instrumentów pozwalających efektywnie monitorować wypełnianie przez JST ww. obowiązków. Dlatego też działania ŁWKZ ograniczają się do wysyłania ww. przypomnień, w miarę możliwości kadrowych i finansowych Urzędu, oraz monitorowania programów publikowanych w BIP poszczególnych JST. ŁWKZ wyjaśnił dodatkowo, że gminne i powiatowe programy przedkładane są przez JST celem zaopiniowania przed uchwaleniem, a uchwalone programy opiniowane są ponadto przez Wydział Prawny ŁWU³³.

³⁰ Jednostkom samorządu terytorialnego

³¹ ScanManager

³² 2019 rok: „Szkolenia dla inspektorów ds. archeologii WUOZ – 18-20 wrzesień 2019 r. (dwóch pracowników ŁWUOZ); 2020 rok: „Współpraca służb konserwatorskich i Koordynatorów Wydziałów Kryminalnych Komend Wojewódzkich i Stołecznej Policji w zwalczaniu przestępczości przeciw dziedzictwu archeologicznemu” 10-11 wrzesień 2020 r.(jeden pracownik ŁWUOZ); „Zawilgocenia historycznych budynków” 18 grudzień 2020 r.; pracownicy czterech wydziałów ŁWUOZ; Studium dla konserwatorów zabytków” pracownicy pięciu wydziałów ŁWUOZ; 2021 rok: „Architektura drewniana od deski do deski. Teoria i praktyka” 21 kwietnia 2021 r. 11 pracowników ŁWUOZ; „Interwencje w zabytkowych obiektach i zespołach – zasady, możliwości, granice” 17 maj 2021 r. czterech pracowników ŁWUOZ.

³³ Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego

Aktualny WPONZ³⁴ opracowywany był z czynnym udziałem ŁWKZ, który wraz z Naczelnikiem Wydziału Planowania Przestrzennego ŁWUOZ powołany został³⁵ w skład komisji ds. jego opracowania. Konserwator dnia 23 września 2020 r. przedstawił pozytywną opinię do projektu ww. Planu³⁶. Sprawozdanie z realizacji WPONZ za lata 2016-2019 przekazane zostało na podstawie art. 87 ust. 6 uoz do ŁWKZ w dniu 11 lutego 2019 r., celem wykorzystania przy aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

(akta kontroli str.49, 242-247, 470, 756-761, 1952-1997)

2.2 Według stanu na dzień 31 marca 2021 r. do rejestru zabytków wpisanych było ogółem 17.402 zabytków, w tym 14.439 ruchomych, 2.822 nieruchomości oraz 141 archeologicznych. W poszczególnych latach do rejestru wpisano:

- W 2018 r. ogółem 38 zabytków, w tym 11 ruchomych i 27 nieruchomości;
- W 2019 r. ogółem 39 zabytków, w tym 12 ruchomych i 27 nieruchomości;
- W 2020 r. ogółem 142 zabytki, w tym 97 ruchomych i 44 nieruchomości i jeden archeologiczny;
- W 2021 r. (I kwartał) ogółem 5 zabytków, w tym 3 ruchome i 2 nieruchomości.

Do ewidencji zabytków włączonych było ogółem 31.620 zabytków, w tym 24.719 ruchomych, 6.901 nieruchomości³⁷. W poszczególnych latach objętych kontrolą do ewidencji wprowadzono:

- W 2018 r. ogółem 154 zabytki, w tym 142 ruchome, 12 nieruchomości;
- W 2019 r. ogółem 154 zabytki, w tym wszystkie ruchome;
- W 2020 r. ogółem 212 zabytków, w tym 201 ruchomych i 11 nieruchomości;
- W 2021 r. (I kwartał) ogółem 77 zabytków, w tym wszystkie ruchome.

ŁWKZ nie dysponował informacją dot. faktycznej liczby zabytków ogółem, które zostały wykreślone z rejestru zabytków i wyłączone z ewidencji zabytków według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.

W okresie objętym kontrolą:

- z rejestru zabytków wykreślono ogółem sześć zabytków nieruchomości, w tym po jednym w 2018, 2019 i 2020 r. oraz trzy w I kwartale 2021 r. W badanym okresie nie skreślono z rejestru zabytków nieruchomości i archeologicznych;
- z ewidencji zabytków wyłączono w latach 2018-2021 (I kwartał) ogółem 62 zabytki, w tym odpowiednio 3 zabytki ruchome i 8 nieruchomości w 2018 r., 9 ruchomych i 9 nieruchomości w 2019 r., 16 ruchomych i 9 nieruchomości w 2020 r., oraz 6 ruchomych i 2 nieruchomości w 2021 r.

(akta kontroli str.206)

ŁWKZ prowadziła rejestr zabytków w formie ksiąg A, B i C, według wzoru o którym mowa w § 2 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rejestru zabytków. Powyższe rejestry zawierały wszystkie elementy, o których mowa w § 3 ww. rozporządzenia, przy czym w księgach A i C nie dokonywano żadnych wpisów od 2019 r.

Na próbie dziewięciu zabytków wpisanych do rejestru³⁸ stwierdzono, że przed wpisem obiektu do rejestru dokonywano jego oględzin/kontroli, a w przypadku zabytków nieruchomości i archeologicznych korzystano z zasobów (w tym m.in. geodezyjnych) innych podmiotów i Urzędów. Czas prowadzenia tych postępowań wynosił od 198 do 2.661 dni³⁹. Ponadto w żadnym z tych przypadków ŁWKZ nie

³⁴ Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami

³⁵ Uchwała nr 756/19 Zarządu Województwa Łódzkiego z 31 maja 2019 r. w sprawie powołania Komisji ds. Opracowania Wojewódzkiego Programu Opieki Nad Zabytkami w województwie Łódzkim na lata 202-2023.

³⁶ Po otrzymaniu projektu pismem z dnia 8 września 2020 r. z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego (program na lata 2020-2023 wprowadzony w życie uchwałą nr 882/2020 Zarządu Województwa Łódzkiego z 4 września 2020 r.)

³⁷ Do Wojewódzkiej ewidencji zabytków nie był włączony żaden zabytek archeologiczny.

³⁸ Cztery zabytki nieruchomości, cztery zabytki ruchome oraz jeden zabytek archeologiczny.

³⁹ Przy czym w dwóch postępowaniach prowadzonych w 2020 r. terminem prowadzenia spraw uległ dodatkowo zawieszeniu na okres od 31 marca 2020 r. do 16 maja 2020 r. tj. na 47 dni w związku uchyleniem z dniem 16 maja 2020 r. art. 15zzs

zawiaadał strony, o niezalaławieniu sprawy w terminie, przyczynach zwłoki, nowym terminie zalaławienia sprawy oraz nie pouczał strony o prawie do wniesienia ponaglenia.

(akta kontroli str.471-748)

W dziewięciu badanych przypadkach ŁWKZ, po wydaniu decyzji w sprawie wpisu zabytku do rejestru, nie zakładał nowych kart ewidencyjnych zabytku ruchomego załączając do akt poszczególnych zabytków karty ewidencyjne sporządzane w okresie wcześniejszym. Zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie rejestru zabytków, potwierdzoną kopię decyzji o wpisie zabytku do rejestru ŁWKZ przysyłał m.in. do NID, przy czym jedynie w przypadku zabytków nieruchomych oraz archeologicznych także do właściwego, ze względu na miejsce położenia zabytku, wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Dodatkowo Konserwator w latach 2018 – 2021 nie występował z wnioskiem o ogłoszenie informacji o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru, w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego, na podstawie art. 9 ust. 6 uoz, oraz o jego wykreślenie na podstawie art. 14 ust. 3 ww. ustawy.

(akta kontroli str.244, 475-711, 1998-2025)

ŁWKZ nie przeprowadzał w latach objętych kontrolą przeglądu rejestru zabytków w celu uaktualnienia lub uzupełnienia danych, co jak wyjaśnił wynikało z braków kadrowych i obciążenia pracowników innymi zadaniami. W konsekwencji powyższego ŁWKZ nie była w stanie wskazać jaka liczba obiektów wpisanych do rejestru uległa dezaktualizacji ze względu na bezpowrotną utratę wartości historycznej, artystycznej czy naukowej.

(akta kontroli str.48)

Na próbie ośmiu⁴⁰ zabytków nieruchomych wpisanych do ewidencji zabytków a niewpisanych do rejestru, stwierdzono, że w sześciu przypadkach sporządzono nowe karty ewidencyjne tych zabytków zgodnie ze wzorem, o którym mowa w § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie rejestru zabytków, przy czym kart tych nie przekazano do NID celem ich niezwłocznego włączenia do krajowej ewidencji zabytków. W pozostałych dwóch przypadkach Urząd dysponował kartami sporządzonymi przed datą wpisu do ewidencji⁴¹. W pięciu na osiem badanych przypadków, zawiadomienie o zamiarze włączenia zabytku do ewidencji przekazywano, stosownie do § 15 ust. 1, 3, 4 ww. rozporządzenia właścicielowi obiektu jak również publikowano na stronie BIP ŁUWOZ. Informacje o włączeniu zabytku do ewidencji w ww. pięciu przypadkach publikowano na stronie BIP, przekazywano kierownik JST z terenu zabytku, stosownie do § 15 ust. 5 ww. rozporządzenia. W pozostałych trzech przypadkach ŁWKZ zawiadał o włączeniu karty ewidencyjnej zabytku nieruchomego do wojewódzkiej ewidencji zabytków właściwą gminę, w celu ujęcia tego zabytku w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z § 15 ust. 5 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str.762-850, 2026-2030)

Zgodnie z prowadzonym przez ŁWKZ wykazem, na 177 gmin, 99 (55,9%) prowadziło ewidencję zabytków⁴². W okresie objętym kontrolą, ŁWKZ monitorował realizację obowiązku, o którym mowa w art. 22 ust. 4 uoz m.in. poprzez wysłanie do

ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374) ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875).

⁴⁰ Jeden zabytek wpisany do ewidencji zabytków w 2021 r., trzy w 2018 r. oraz cztery w 2020 r.

⁴¹ W jednym przypadku *ewidencyjna zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków* sporządzona w listopadzie 2017 r. a w drugim przypadku *Karta ewidencyjna zabytków architektury i budownictwa* sporządzona w październiku 2015 r.

⁴² Potwierdzone zarządzenia w sprawie GEZ

wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w 2019 i 2021 r. pism przypominających, co szczegółowo opisano w pkt. 2.1 niniejszego wystąpienia.

Jak wyjaśnił ŁWKZ współpraca z gminami nie ogranicza się jedynie do przesyłania informacji o obowiązku prowadzenia GEZ, a weryfikacja jest prowadzona na bieżąco w trakcie aktualizacji zasobów ewidencji oraz w toku procedury uzgadniania z ŁWKZ wydawania pozwoleń na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego lub obszarów niewpisanych do rejestru zabytków a ujętych w gminnej ewidencji, na podstawie art. 39 ust. 3 ustawy Prawo budowlane. Podczas ww. uzgodnień przekazywane są informacje o obowiązujących przepisach i wynikających z nich obowiązkach (podczas rozmów telefonicznych, osobistych, prowadzonej korespondencji). Pracownicy ŁWUOZ pozostają w stałym kontakcie z pracownikami JST, a także uczestniczą we wspólnych wyjazdach w teren podczas których odbywa się weryfikacja zapisów ewidencji ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str.48, 247, 470, 1952-1997)

2.3. W latach 2018-2021 ŁWKZ wydała odpowiednio 4.278, 4.420, 4.330, 2.329⁴³ decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w ustawie o zabytkach oraz w przepisach odrębnych, o których mowa w art. 91 ust. 4 pkt 4 uoz. Dotyczyły one m.in. :

- wydawania pozwoleń na prowadzenie badań archeologicznych (ogółem 3.135 szt.);
- wydawania pozwoleń na prowadzenie prac lub badań przy zabytkach (ogółem 2.944 szt.);
- wydawania pisemnych zaleceń konserwatorskich (ogółem 2.660 szt.);
- uzgodnienia decyzji ustalających lokalizację inwestycji celu publicznego albo warunki zabudowy (ogółem 2.705 szt.);
- uzgodnienia decyzji w przedmiocie udzielenia pozwolenia na budowę (ogółem 2.016 szt.);
- udzielania pozwoleń na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków (ogółem 893 szt.);
- uzgodnienia projektów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmian (ogółem 769 szt.);
- wydawania pozwoleń na sprzedaż, zamianę, darowiznę lub oddanie w użytkowanie wieczyste nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność SP lub JST, a także na wnoszenie takich nieruchomości jako wkładów niepieniężnych do spółek (ogółem 98 szt.);
- wydawania pozwoleń na poszukiwanie ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania (ogółem 59 szt.).

W latach 2018-2021 ŁWKZ wydał łącznie 37 decyzji o wpisie zabytku nieruchomego do rejestru zabytków, w tym 19 z urzędu; 17 decyzji o wpisie zabytku ruchomego do rejestru, w tym trzy z urzędu oraz jedną decyzję z urzędu o wpisie zabytku archeologicznego do rejestru zabytków.

ŁWKZ nie skorzystał w badanym okresie z uprawnień wynikających z przepisów odrębnych do wydania: pozwoleń na przeniesienie zabytków z terenu cmentarza, który ma być użyty na inny cel⁴⁴; uzgodnienia działań związanych z prowadzeniem gospodarki leśnej w lasach wpisanych do rejestru zabytków i w lasach, w których znajdują się zabytki archeologiczne wpisane do rejestru zabytków⁴⁵; wydania decyzji

⁴³ Stan na dzień 30 czerwca 2021 r.

⁴⁴ Ustawa z 31 stycznia 1959 r., o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz.U. z 2020 r., poz. 55 ze zm.)

⁴⁵ Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1463 ze zm.)

określających zakres i sposób eksploatacji gruntów, na których znajdują się zabytki archeologiczne⁴⁶.

(akta kontroli str.212-214)

W latach 2018-2021⁴⁷ ŁWUOZ rozpatrywał łącznie 9.534 spraw⁴⁸, w tym 9.094 które wpłynęły w badanym okresie (odpowiednio: 1.986, 2.770, 2.901 i 1.437 spraw) oraz 440 pozostałych do rozpatrzenia z lat ubiegłych⁴⁹ (odpowiednio: 55, 137 i 248). Z powyższych spraw na koniec roku⁵⁰ załatwionych było ogółem 8.473 (93,2%) spraw (odpowiednio: 1.931, 2.688, 2790 i 1064) a pozostawionych do zostawienia 621 (6,8%) spraw (odpowiednio: 55, 82, 111 i 373).

(akta kontroli str.255, 263)

Na osiem objętych kontrolą postępowań w sprawie wydania pozwolenia na pracę przy zabytkach stwierdzono, że sześć z nich zakończono w ustawowym terminie określonym w art. 35 kpa. Także w sześciu przypadkach wnioski o wydanie pozwolenia zawierały wszystkie elementy wymagane rozporządzeniem w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich. W pozostałych dwóch przypadkach ŁWKZ, pomimo istnienia braków, nie wzywał strony do uzupełnienia i/lub skorygowania złożonego wniosku. Przed wydaniem decyzji pracownicy ŁWUOZ tylko w dwóch przypadkach przeprowadzili oględziny obiektu. Nieprzeprowadzanie kontroli i oględzin, zgodnie z wyjaśnieniami zastępcy ŁWKZ wynikało z braku obowiązku prawnego ich przeprowadzania, braków – kadrowych i rozległego terenu działania ŁWKZ. Dodatkowo zastępca ŁWKZ wyjaśniła, że pracownicy ŁWUOZ dysponują odpowiednim wykształceniem, umożliwiającym w części przypadków – przeprowadzenie postępowania i wydanie decyzji bez specjalistycznej opinii konserwatorskiej. Siedem spośród ośmiu wydanych przez ŁWKZ decyzji zawierało wszystkie wymagane przepisami elementy. W dwóch postępowaniach strony informowały Konserwatora o wszczęciu oraz zakończeniu prowadzonych prac. W pozostałych przypadkach informacje te albo były niekompletne, albo nie były złożone, przy czym w przypadkach tych termin ważności upoważnienia do realizacji prac przy zabytkach jeszcze nie upłynął.

(akta kontroli str.851-962, 1818-1826)

2.4. ŁWUOZ posiadał opracowany w 2005 r. Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, którego treść została uzgodniona w myśl § 4 ust. 4 rozporządzenia w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków z Wojewodą Łódzkim i Szefem Obrony Cywilnej Kraju. Do Planu zabytki typowane były przez komisje merytoryczne oraz ekspertów, którzy zbierali się co dwa lata w momencie opracowywania WPONZ oraz sprawozdań z jego realizacji. Niezbędne dane gromadzono także w oparciu o dokumenty na poziomie krajowym i wojewódzkim tj. m.in. wykaz muzeów i zabytków budowlanych, w których wymagane jest stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej z terenu Województwa Łódzkiego, wyznaczonych przez GKZ w uzgodnieniu z Komendantem Głównym PSP⁵¹.

Plan w latach 2018-2019 podlegał aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, zgodnie z § 5 ww. rozporządzenia. Aktualizacje te w głównej mierze dotyczyły wykazu zabytków

⁴⁶ Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (DZ. U. z 217 r., poz. 1161 ze zm.)

⁴⁷ Do dnia 30 maja 2021 r.

⁴⁸ Rozumianych jako postępowania które w momencie wpływu wniosku powinny zakończyć się wydaniem decyzji administracyjnej.

⁴⁹ Według stanu na dzień 1 stycznia roku 2019, 2020 i 2021. WUOZ w związku z reorganizacją Urzędu i likwidacją Delegatur nie dysponował informacją o licznie spraw według stanu na dzień 1 stycznia 2018 r.

⁵⁰ Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r., 31 grudnia 2019 r. i 31 grudnia 2020 r. oraz 30 maja 2021 r.

⁵¹ Państwowej Straży Pożarnej

nieruchomych zawierającego ważniejsze elementy podlegające zabezpieczeniu i sposoby zabezpieczeń oraz dane dotyczące realizacji prac. Dokonano również zmian adresowych w związku z likwidacją Delegatur. Zgodnie z Planem potencjalnymi zagrożeniami dla zabytków, obok wywołanych siłami natury, są te spowodowane działalnością człowieka, pożary, skażenia radiacyjne i chemiczne, katastrofy budowlane, awarie urządzeń technicznych a także spowodowane działalnością przestępczą: kradzieże zabytków, elementów architektonicznych, wyposażenia wnętrz i małej architektury, kradzieże z kapliczek i cmentarzy. Do pozostałych zagrożeń należą: dewastacje i zniszczenia stanowisk archeologicznych oraz prowadzenie prac bez zezwolenia, fałszerstwa dzieł sztuki i handel nimi, zniszczenia obiektów na skutek podpałów, wandalizm, paserstwo, nielegalny wywóz zabytków oraz terroryzm. Jako najczęstsze źródła (ale niejedyne) zagrożeń dla obiektów dóbr kultury muzeów i ich zbiorów wskazano: przestępczość, pożary i anomalie pogodowe. Odrębnie dla zabytków ruchomych oraz nieruchomych określono przedsięwzięcia zapobiegawcze, dokumentacyjne, zabezpieczające, ratownicze i konserwatorskie mające na celu ochronę zabytków przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem oraz wykaz zadań podejmowanych na wypadek wystąpienia strat i szkód w zabytkach.

(akta kontroli str.49, 233-237, 265-470, 1807-1817, 1828-1915)

ŁWKZ nie gromadził i nie agregował danych dotyczących realizacji wszystkich zaplanowanych działań związanych z ochroną zabytków na wypadek sytuacji kryzysowych, w szczególności w zakresie przedsięwzięć przygotowawczych, zapobiegawczych i konserwatorskich mających na celu uratowanie zabytków przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem, w konsekwencji nie wskazał jakie osiągnięto efektach tych działań w latach 2018-2021 w odniesieniu do ww. Planu. Wyjaśnił natomiast, że informacje o przeprowadzanych pracach na zabytkach gromadzone są w teczkach poszczególnych obiektów, a w przypadku zabytków reprezentatywnych umieszczane były w WPONZ. Dodatkowo do MKDNiS przesyłany jest wykaz muzeów i zabytków budowlanych, w których wymagane jest stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej z terenu województwa łódzkiego, oraz sprawozdanie z realizacji zadań w dziedzinie przygotowań obronnych i bezpieczeństwa dziedzictwa kulturowego w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Łodzi.

(akta kontroli str.1850-1853)

W ŁWUOZ prowadzono wykaz gminnych i powiatowych planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz wykaz planów ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych jednostek organizacyjnych⁵², w których zamieszczano informacje o aktualizacjach. W dniu 5 marca 2021 r. WUOZ w Łodzi wysłał do wszystkich JST z terenu województwa łódzkiego oraz do innych jednostek organizacyjnych posiadających zabytki sakralne powiadomienia o obowiązku sporządzania Planów i ich corocznej aktualizacji zgodnie § 1 ust. 3 pkt 1 i § 5 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu. W konsekwencji, w 2021 r. otrzymano odpowiedzi od 149 jednostek, w tym od 10 innych instytucji/jednostek organizacyjnych, uzgodniono lub przeprowadzono aktualizację w 46 JST oraz 6 pozostałych instytucjach. Brak planu stwierdzono u dwóch JST i jednej instytucji. Wysyłanie informacji przypominających do instytucji kultury zaplanowane jest na 2022 r. co, jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ, wynika z konieczności przeprowadzenia dodatkowej weryfikacji licznych zmian w obrębie własności tych obiektów. Dodatkowo zastępca ŁWKZ wyjaśnił, że pozostałe jednostki, w tym posiadające

⁵² Wykaz obejmuje 276 Planów opracowanych przez jednostki kultury w latach 2015-2017

zabytki sakralne, pomimo takiego wymogu, b. rzadko wywiązują się z obowiązku prowadzenia Planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.

(akta kontroli str.250, 257-235, 1820)

2.5. ŁWKZ w badanym okresie realizował porozumienie GKZ i Komendanta Głównego Policji z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie zapobiegania i zwalczania przestępczości skierowanej przeciwko zabytkom oraz innym dobrom kultury. W dniu 18 czerwca 2020 r. ŁWKZ, na podstawie §13 ww. porozumienia zawarł z Komendantem Wojewódzkiej Policji w Łodzi odrębne porozumienie w ww. przedmiocie.

Jak wyjaśnił ŁWKZ ww. współpraca z policją miała charakter doraźny i polegała w głównej mierze na uczestnictwie pracownika ŁWUOZ w przesłuchaniach podejrzanych w związku z prowadzonym postępowaniem lub próbie oszacowania wartości zabytku.

ŁWKZ nie współpracował z innymi organami administracji publicznej czy organizacjami pozarządowymi w sprawach ochrony zabytków, wskazując jako przyczynę brak wniosków od tych podmiotów w przedmiotowym zakresie.

(akta kontroli str.19-50, 242-247)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. ŁWKZ, od 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, wbrew obowiązкови określönemu w § 4 ust. 1 rozporządzenia w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, nie dokonał, wpisu 73 zabytków nieruchomych i jednego zabytku archeologicznego do rejestru prowadzonego w formie ksiąg A i C, pomimo zakończenia postępowań dot. wpisu do ksiąg ww. zabytków.

Jak wyjaśnił ŁWKZ przyczyną nieprawidłowości były stałe braki kadrowe ŁWUOZ, długie rozstrzyganie naborów na stanowiska, oraz zatrudnienie po reorganizacji urzędu nowych pracowników nie mających doświadczenia. Dodatkowo wyjaśnił, że z uwagi na problemy kadrowe oraz pandemię COVID-19 w Wydziale Zabytków Archeologicznych zespół od połowy 2020 r. był w stanie zajmować się jedynie sprawami bieżącymi dotyczącymi w głównej mierze zapewnienia ochrony zabytkom (np. poprzez przeprowadzanie kontroli).

(akta kontroli str.206, 471-474, 711, 240-244, 250-257)

2. ŁWKZ, wbrew obowiązкови określönemu w art. 9 ust. 6 uoz, nie złożył wniosków o ogłoszenie w Dz. Urz. WŁ informacji o wpisie do rejestru 27 zabytków wpisanych do księgi zabytków nieruchomych w 2018 r.

Jak wyjaśnił ŁWKZ przyczyną powyższej nieprawidłowości było umieszczanie ww. informacji na stronie BIP⁵³ ŁWUOZ.

NIK wskazuje, że umieszczanie wykazów na stronie BIP urzędu nie może być uznane za równoważne z ogłoszeniem, o którym mowa w art. 9 ust. 6 uoz.

(akta kontroli str.206, 241, 244)

3. ŁWKZ, wbrew obowiązкови określönemu w art. 14 ust. 3 uoz, nie złożył wniosków o ogłoszenie w ww. Dz. Urz. WŁ informacji o wykreśleniu z rejestru dziewięciu zabytków nieruchomych, wykreślonych z księgi A w latach 2018-2021.

Zgodnie z wyjaśnieniem zastępcy ŁWKZ powyższe wynikało z publikacji dotyczących wpisów zabytków do rejestru na stronie BIP Urzędu.

(akta kontroli str.206, 1853)

4. ŁWKZ, w latach 2018-2021 nie przekazywał kart ewidencyjnych zabytków wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków do GKZ. W wyniku powyższego

⁵³ Biuletyn Informacji Publicznej

karty te nie zostały włączone do krajowej ewidencji zabytków zgodnie z §14 ust 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia rejestru zabytków. W myśl ww. przepisu GKZ włącza kartę ewidencyjną zabytku do krajowej ewidencji zabytków po otrzymaniu tej karty od wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ zaniechanie to spowodowane było ograniczeniami w funkcjonowaniu instytucji, związanymi m.in. z pandemią COVID-19. Wyjaśnił także, że zgodnie z przyjętą od wielu lat praktyką, z uwagi na fakt, iż ww. przepis nie określa terminu przekazywania kart, nowe karty ewidencyjne obiektów włączonych do ewidencji lub wpisanych do rejestru zabytków przekazywane są NID (Krajowej Ewidencji Zabytków) protokolarnie przez pracownika wyznaczonego przez ŁWKZ partiami, po zgromadzeniu większej ilości kart, celem ograniczenia kosztów.

NIK wskazuje, że bieżące przekazywanie ww. kart jest niezbędne dla zapewnienia kompletności krajowej ewidencji zabytków.

(akta kontroli str.250-257)

5. We wszystkich czterech badanych postępowaniach dotyczących wpisu zabytku ruchomego⁵⁴ do rejestru zabytków ŁWKZ, wbrew obowiązкови określoneму w § 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, nie przesyłał kopii decyzji dotyczących wpisu zabytków nieruchomych do rejestru zabytków, do wiadomości właściwego, ze względu na miejsce położenia zabytku, wójta (burmistrza, prezydenta miasta). Zgodnie z ww. przepisem niezależnie od doręczenia stronom postępowania decyzji i pouczenia o skutkach wpisu do rejestru, wojewódzki konserwator zabytków przesyła potwierdzoną kopię decyzji o wpisie m.in. właściwemu, ze względu na miejsce położenia zabytku, wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), w przypadku gdy gmina nie jest stroną tego postępowania.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ, decyzje w wpisie zabytku ruchomego nigdy nie były przekazywane do wiadomości ww. podmiotom. Organy te nie są stroną postępowania a wpisy dotyczą zabytków będących własnością związków wyznaniowych. Co więcej, władze kościelne jak i osoby prywatne posiadające kolekcje zabytkowych przedmiotów, wyrażały swój sprzeciw dotyczący udostępniania danych o zabytkach ruchomych osobom postronnym albowiem stanowi to istotne zagrożenie dla zabytku oraz ujawnienie informacji o majątku właścicieli.

(akta kontroli str.475-574, 711, 258, 250-251)

6. Wszystkie z dziewięciu⁵⁵ badanych postępowań dotyczących wpisu zabytków do rejestru zabytków w latach 2018-2021, prowadzone były w sposób przewlekły. Czas prowadzenia tych postępowań wynosił od 198 do 2661 dni⁵⁶ i tym samym przekraczał ustawowe terminy na załatwienie sprawy określone w art. 35 kpa. Ponadto, ŁWKZ wbrew obowiązкови określoneму w art. 36 kpa, w ww. przypadkach nie zawiadamiał strony, o niezakończonym terminie, przyczynach zwłoki, nowym terminie załatwienia sprawy oraz nie pouczał strony o prawie do wniesienia ponaglenia.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ przyczyną przewlekłego prowadzenia postępowań był ich złożony charakter, uniemożliwiający zakończenie procedury w ww. terminie. Pracownicy WUOZ gromadzili rozległy materiał dowodowy, przeprowadzali oględziny obiektów, pozyskiwali zewnętrzną dokumentację

⁵⁴ Dot. zabytków wpisanych pod nr.: B/235, B/233/1-12, B/229, B/242/1-2.

⁵⁵ Dot. zabytków wpisanych pod nr.: B/235, B/233/1-12, B/229, B/242/1-2, C/146, A/375, A/394, A/399, A/367.

⁵⁶ Przy czym w dwóch postępowaniach prowadzonych w 2020 r. termin prowadzenia spraw uległ zawieszeniu na okres od 31 marca 2020 r. do 16 maja 2020 r. tj. na 47 dni w związku z uchynieniem z dniem 16 maja 2020 r. art. 15z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. poz. 374) ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz.U. poz. 875).

o charakterze geodezyjno-prawnym z instytucji zewnętrznych, czasami konieczne było także zlecenie wykonania dokumentacji konserwatorskiej na podstawie ustawy PZP, a także rozpatrywanie wniosków stron. Dodatkowo zastępca ŁWKZ wyjaśnił, że na wydłużenie czasu prowadzenia postępowań ma wpływ także zbyt duża liczba prowadzonych postępowań w stosunku do liczby osób prowadzących sprawy i ze względu na charakter spraw dotyczących wpisania obiektu do rejestru nie ma możliwości dochowania terminów administracyjnych wynikających z kpa. Informacji o przedłużającym się czasie załatwienia sprawy nie wysyłano do strony postępowania z powodu braku czasu i pracowników.

(akta kontroli str.250-251, 259-262, 475-711, 1807-1812)

7. Sporządzony przez ŁWKZ Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, w załączniku nr pięć, dotyczącym rodzajów i liczby zabytków ruchomych podlegających ochronie na miejscu rozśrodkowania i ewakuacji - nie zawierał szczegółowych danych dotyczących objętości, ciężaru, ilości i rodzaju opakowań, ilości osób i czasu, środków transportu, miejsca i trasy przejazdu, określonych w Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Kultury z 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych. W wyznaczonych miejscach zamieszczono odwołanie, wskazując, że szczegółowe dane znajdują się w Planach poszczególnych jednostek organizacyjnych.

Zgodnie z wyjaśnieniem ŁWKZ przyczyną ww. nieprawidłowości było znikome przygotowanie ww. Planów przez jednostki organizacyjne przechowujące zabytki.

Zdaniem NIK, w ramach weryfikacji sporządzania przez jednostki organizacyjne ww. Planów ŁWKZ winien weryfikować ich kompletność, w szczególności ze względu fakt, że na podstawie ww. danych sporządzany i aktualizowany powinien być Plan Wojewódzki.

(akta kontroli str.233-236, 265-286, 444-469)

8. ŁWKZ, w latach objętych kontrolą weryfikował realizację prac na zabytkach i realizację zadań związanych z ochroną zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych w sposób nierzetelny, nie posiadał bowiem pełnej wiedzy, które z prac ujętych w wojewódzkim planie ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych zostały już zrealizowane, w tym w zakresie przedsięwzięć przygotowawczych, zapobiegawczych i konserwatorskich mających na celu uratowanie zabytków przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem oraz jakie były efekty tych działań. W konsekwencji powyższego, ŁWKZ nie posiadał informacji niezbędnych do ustalenia czy zachodziły podstawy do przeprowadzenia w latach 2020-2021 aktualizacji Planu zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego, zgodnie z którym plany ochrony zabytków są integralną częścią planów obrony cywilnej i podlegają corocznej aktualizacji w terminie do dnia 31 marca każdego roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.

Jak wyjaśnił ŁWKZ informacje o pracach na zabytkach reprezentatywnych zamieszczane są w WPONZ⁵⁷ i sporządzanych co dwa lata sprawozdaniach z realizacji tego Programu⁵⁸. W przypadku pozostałych obiektów Urząd nie dysponuje zagregowanymi danymi dotyczącymi zrealizowanych prac – są one

⁵⁷ Wojewódzki Program Opieki Nad Zabytkami - aktualny WPONZ obejmuje lata 2020-2023.

⁵⁸ Ostatnie opiniowane sprawozdanie obejmowało lata 2018-2019.

gromadzone są w teczkach poszczególnych obiektów. Zastępca ŁWKZ wyjaśnił dodatkowo, że w związku ze zbieraniem danych dotyczących prac na zabytkach do MKDNIŚ wysyłana była tabela dotycząca oceny stanu zabezpieczeń obiektów uznanych za Pomniki Historii oraz znajdujących się w wykazie muzeów i zabytków budowlanych, w których wymagane jest stosowanie systemu sygnalizacji pożarowej z terenu województwa łódzkiego. Dodał, że aktualizację Planu za lata wcześniejsze (2018-2019) przeprowadzono na podstawie analizy teczek obiektów, kontroli oraz wizji terenowych, przy czym Plan ten nie był aktualizowany o działania obecnie prowadzone w obrębie obiektów.

Zdaniem NIK, bieżąca i kompletna weryfikacja wykonanych prac w odniesieniu do zabytków ujętych w Planie (nie tylko obiektów reprezentatywnych), jest niezbędna do systematycznej i rzetelnej jego aktualizacji.

(akta kontroli str.233-236, 1807-1815, 1828-1853)

9. Dwa⁵⁹ na osiem badanych postępowań w sprawie wydania decyzji dot. prac przy zabytku, prowadzone były w 2019 r. i 2021 r. przez ŁWKZ w sposób przewlekły. Czas prowadzenia tych postępowań wynosił odpowiednio 82 i 115 dni⁶⁰ i tym samym przekraczał ustawowe terminy na załatwienie sprawy określone w art. 35 kpa. Ponadto, ŁWKZ wbrew obowiązкови określonymu w art. 36 kpa, w. jednym z ww. przypadków nie zawiadomił strony, o niezakończonym w terminie, przyczynach zwłoki, nowym terminie załatwienia sprawy oraz nie pouczał strony o prawie do wniesienia ponaglenia. Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ powyższa nieprawidłowość wynikała w głównej mierze z problemów kadrowych Urzędu i skomplikowanego charakteru poszczególnych spraw.

(akta kontroli str.895-906, 912-957, 961-962, 1807-1819, 1828-1854)

10. W jednym⁶¹ na osiem badanych postępowań w sprawie wydania decyzji dot. prac przy zabytku, wbrew obowiązкови wynikającemu z art. 36 kpa, w przesłanym do strony zawiadomieniu o niezakończonym w terminie określonym w art. 35 kpa, organ nie wyznaczył nowego terminu jej rozpatrzenia.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ przyczyną nieprawidłowości była pandemia COVID-19, w związku z którą Urząd pozostawał zamknięty dla interesantów, a większość pracowników pracowała zdalnie, poza siedzibą ŁWUOZ.

(akta kontroli str. 1807-1819, 1828-1854)

11. ŁWKZ, w badanym okresie, w dwóch⁶² na osiem badanych przypadków, pomimo istnienia braków we wnioskach o wydanie pozwolenia na prace na zabytku złożonych do ŁWKZ, wynikających z niezamieszczenia w tych wnioskach wszystkich nw. elementów wskazanych w przepisach rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r., w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków, nie wzywał wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 64 § 2 k.p.a., do uzupełnienia ww. braków wniosków:

Dwa wnioski dotyczące pozwolenia na prowadzenie badań archeologicznych w formie nadzoru i nie zawierały odpowiednio w pierwszym przypadku:

⁵⁹ Dot. decyzji nr WUOZ-ZN.5142.783.2019.IŚ oraz WUOZ-ZN.5142.21.2021.AP

⁶⁰ W tym dodatkowo w pierwszej sprawie organ pozostawał 13 dni w oczekiwaniu na informację od strony co do możliwości zapoznania się z materiałem dowodowym, a w drugim przypadku 37 dni na uzupełnienie wniosku oraz wypowiedzenie się co do zapoznania się z materiałem dowodowym.

⁶¹ Dotyczy decyzji nr WUOZ-ZN.5142.21.2021.AP z 14 maja 2021 r.

⁶² Dot. decyzji nr WUOZ-AC.5161.2.2018.KGB z 2 stycznia 2018 r. i WUOZ-ZA.5161.24.2021.MKU z 20 stycznia 2021 r.

dokumentu potwierdzającego posiadanie przez osobę kierującą badaniami archeologicznymi wymagań do kierowania tymi badaniami albo samodzielnego wykonywania tych badań, dokumentu potwierdzającego gotowość muzeum lub innej jednostki organizacyjnej do przyjęcia zabytków oraz opisu sposobu uporządkowania terenu po zakończonych badaniach archeologicznych – w miejscu przeznaczonym na zamieszczenie ww. danych wskazano jedynie „w gestii inwestora” (§ 9 ust. 3, ust. 6 pkt 1, 5 i 7 rozporządzenia z dnia 22 czerwca 2017 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich). W drugim z ww. wniosków nie załączono dokumentu potwierdzającego gotowość muzeum lub innej jednostki organizacyjnej do przyjęcia zabytków oraz opisu sposobu uporządkowania terenu po zakończonych badaniach archeologicznych – we wniosku wskazano jedynie, iż powyższe pozostaje „w gestii inwestora” (§9 ust. 3 pkt 7 i 8 rozporządzenia z dnia 2 sierpnia 2018 r. w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich);

Jak wyjaśnił ŁWKZ brak promesy dotyczącej gotowości muzeum lub innej jednostki organizacyjnej do przyjęcia zabytków wynika z porozumień zawieranych przez ŁWKZ z muzeami i wcześniejszymi deklaracjami muzeów dotyczącymi przyjmowania zabytków. Dodatkowo wyjaśnił, że w przypadku dokumentu potwierdzającego posiadanie przez osobę kierującą badaniami archeologicznymi wymagań do kierowania tymi badaniami albo samodzielnego wykonywania tych badań, nie żądano ich przedłożenia bowiem ŁWUOZ był już w ich posiadaniu w ramach innej prowadzonej sprawy. Z kolei opis „w gestii inwestora” jest akceptowany przez organ w przypadku badań archeologicznych w formie nadzoru związanych ściśle z prowadzeniem inwestycji, szczególnie na terenach będących własnością prywatną.

Zdaniem NIK, na wnioskodawcy spoczywa obowiązek spełnienia wymogów formalnych wniosku. Posiadanie przez organ danego dokumentu, ale na potrzeby innej prowadzonej sprawy, nie stanowi podstawy do niewyzwania strony do jego przedłożenia. W ww. przypadkach wniosek był niekompletny i powinien zostać uzupełniony przez Wnioskodawcę

(akta kontroli str.870-894, 938-962, 1807-0810, 1817-1818)

12. ŁKWZ decyzją z dnia z 15 stycznia 2019 r., nr WUOZ-ZN.5142.37.2019.AK udzielił pozwolenia na prowadzenie prac konserwatorskich oraz robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w sytuacji gdy zgodnie z wnioskiem decyzja ta winna dotyczyć jedynie pozwolenia na roboty budowlane na obszarze wpisanym do rejestru zabytków historycznych. Ponadto w ww. decyzji nie zawarto elementów wymaganych § 12 ust. 1 pkt 3, 4 i 5 rozporządzenia z 2018 r., tj.: nie określono warunku polegającego na obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania przez osobę spełniającą wymagania, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust. 1 i 2, art. 37b ust. 1 i 3 albo art. 37d ust. 1 uoz; nie określono warunku przekazania wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków albo ministrowi nie później niż w terminie 14 dni przed dniem rozpoczęcia prac albo badań, a w toku prac albo badań na 14 dni przed dokonaniem zmiany osoby, o której mowa powyżej: a) imienia, nazwiska i adresu osoby, o której mowa powyżej, b) dokumentów potwierdzających spełnianie przez tę osobę wymagań, o których mowa odpowiednio w art. 37a ust. 1 i 2, art. 37b ust. 1 i 3 albo art. 37d ust. 1 ustawy, c) oświadczenia osoby, o której mowa w pkt 3, o przyjęciu przez tę osobę obowiązku kierowania tymi pracami albo badaniami albo samodzielnego ich wykonywania

Jak wyjaśnił zastępca ŁKWZ powyższa nieprawidłowość wynikała z pomyłki pracownika przygotowującego projekt decyzji.

(akta kontroli str.889-894, 961-962, 1825)

Prowadzona przez ŁWKZ działalność z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami nie była skuteczna, a część z obowiązków wykonywana była nieprawidłowo. ŁWKZ prowadził rejestr zabytków w formie ksiąg, zgodnie z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rejestru zabytków, przy czym zapisy w księgach A i C nie były od 2019 r. wprowadzane na bieżąco. Konserwator nie przeprowadzał w latach objętych kontrolą przeglądu rejestru zabytków w celu uaktualnienia lub uzupełnienia danych, w konsekwencji czego nie dysponował wiedzą jaka liczba obiektów uległa dezaktualizacji, np. ze względu na bezpowrotną utratę wartości. Badane postępowania w sprawie wpisu zabytków do rejestru prowadzone były w sposób przewlekły. Dodatkowo ŁWKZ w ww. przypadkach nie zawiadamiał strony, o niezłaatwieniu sprawy w terminie, przyczynach zwłoki, nowym terminie złaatwienia sprawy oraz nie pouczał strony o prawie do wniesienia ponaglenia. Decyzje w sprawie wpisania obiektu do rejestru zabytków ruchomych nie były przekazywane do wójta (burmistrza, prezydenta miasta), pomimo takiego obowiązku. Konserwator nie występował również z wnioskiem o zamieszczenie informacji o wpisie zabytku do rejestru w Dz. Urz. WŁ, zgodnie z art. 9 ust. 6 uoz oraz o skreśleniu zabytku na podstawie art. 14 ust. 3 ww. ustawy. Wprowadzając zabytki do wojewódzkiej ewidencji realizowano obowiązki informacyjne, o których mowa w § 15 rozporządzenia w sprawie rejestru zabytków, przy czym od 2018 r. nie przekazywano kart ewidencyjnych do GKZ, celem aktualizacji krajowej ewidencji zabytków. Postępowania w sprawie pozwoleń na pracę przy zabytkach w sześciu przypadkach na osiem kontrolowanych prowadzono terminowo. Dodatkowo jedna decyzja ŁWKZ w ww. zakresie sporządzona została w oparciu o niewłaściwą podstawę prawną. Z uwagi na brak prawnych instrumentów umożliwiających egzekwowanie od innych jednostek realizacji ich obowiązków ustawowych z zakresu ochrony zabytków tj. prowadzenia GEZ i opracowywania POZ, działalność ŁWKZ sprowadzała się w głównej mierze do wysyłania, do tych jednostek pism informujących o ich obowiązkach⁶³. ŁWKZ posiadała opracowany i prawidłowo uzgodniony Plan ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych. W jednym z załączników do tego planu nie zamieszczono kompletnych danych wymaganych rozporządzeniem w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków. Plan ten był aktualizowany jedynie w latach 2018-2019. W związku z kontrolą P/19/023 *Ochrona materialnego dziedzictwa kulturowego mniejszości narodowych* przeprowadzaną przez NIK w drugiej połowie 2019 r. zalecono ŁWKZ prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji konserwatorskich w terminach określonych w kpa. Opisane powyżej nieprawidłowości wskazują na niezrealizowanie w pełni ww. zalecenia pokontrolnego.

OBSZAR

3. Nadzór i kontrola nad realizacją zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Opis stanu faktycznego

3.1 ŁWUOZ przeprowadzał kontrolę zabytków na podstawie Regulaminu⁶⁴ Kontroli Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków oraz planów kontroli przygotowywanych w oparciu o przeprowadzoną analizę ryzyka. Analiza ta obejmowała m.in. wyniki wcześniejszych kontroli i audytów oraz badań i analiz, skargi, wnioski i sygnały o innych nieprawidłowościach, informacje pochodzące od organów państwowych i samorządowych, organizacji pozarządowych i ze środków komunikacji społecznej, upływ czasu od ostatniej kontroli, a także możliwości organizacyjne komórki ds. kontroli i oczekiwania oraz potrzeby informacyjne ŁWKZ.

⁶³ Około 55,9% JST prowadziło GEZ, a 20,6% jednostek właściwych posiadało opracowane plany opieki nad zabytkami.

⁶⁴ Zarządzenie nr 40/2018 z 6 listopada 2018 r. zastępujące zarządzenie nr 20/2014 z 2 grudnia 2014 r.

W latach 2018-2021 pracownicy ŁWUOZ przeprowadzili ogółem 280 kontroli, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 119, 81, 73 i 35⁶⁵. Spadek liczby przeprowadzanych kontroli wynikał z reorganizacji pracy Urzędu wynikającej z przyjęcia ww. Regulaminu, braku doświadczonych pracowników⁶⁶ oraz pandemii COVID-19. Kontrolą ŁWUOZ, co do zasady obejmowane były zabytki ujęte jedyne w rejestrze zabytków, co zgodnie z wyjaśnieniem ŁWKZ, spowodowane było niedostateczną liczbą etatów w Urzędzie, znaczną liczbą już prowadzonych spraw przez poszczególnych pracowników oraz odmiennymi zakresami uprawnień ŁWKZ wobec zabytków wpisanych do rejestru a ujętych w ewidencji zabytków⁶⁷.

Stosunek liczby kontroli przeprowadzonych w latach 2018-2021 do:

- liczby wydanych decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach określonych w uoz i przepisach odrębnych wynosił odpowiednio: 0,03, 0,02, 0,02 i 0,02;
- do liczby zabytków wpisanych do rejestru wynosił odpowiednio: 0,007, 0,005, 0,004 i 0,002;
- do liczby zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków wynosił odpowiednio: 0,004, 0,003, 0,002 i 0,0001.

(akta kontroli str.213-214, 963-1011)

W związku z przeprowadzonymi kontrolami, ŁWKZ wydał ogółem 108 zaleceń pokontrolnych, w tym w latach 2018-2021 odpowiednio: 47, 23, 31 i 7. ŁWKZ, tylko raz, w 2018 r. skorzystał z przysługującego mu uprawnienia, o którym mowa w art. 40 ust. 3 uoz tj. do wystąpienia z żądaniem przeprowadzenia postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem wobec osób winnych dopuszczenia do powstania uchybień przy przestrzeganiu i stosowaniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – w przypadku kontroli w jednostce organizacyjnej.

W okresie objętym kontrolą ŁWKZ, w toku czynności kontrolnych nie składał do Policji wniosków o pomoc w ich przeprowadzeniu na podstawie art. 38 ust. 4a uoz, za wyjątkiem kontroli związanych z ochroną zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, przy czym nie dysponował on zagregowanymi danymi dotyczącymi liczby tych wniosków. ŁWKZ w latach 2018-2021 złożył ogółem 51 zawiadomień o popełnieniu wykroczenia lub przestępstwa na podstawie art. 41 uoz. Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ, Urząd nie dysponuje zagregowanymi danymi dotyczącymi dalszych losów zawiadomień, a braki kadrowe uniemożliwiają prowadzenie rejestru tych spraw i bieżące śledzenie działań organów ścigania. Dodatkowo, wyjaśnił, że ŁWKZ nie zawsze jest informowany o sposobie zakończenia postępowania, w tym także o wydaniu wyroku w sprawie, przy czym w większości przypadków postępowania te są umarzane m.in. z powodu braku znamion czynu zabronionego lub niewykrycia sprawcy.

Łączna kwota, kar pieniężnych nałożonych w drodze decyzji przez ŁWKZ, na podstawie art. 107a-107e uoz wynosiła 586,5 tys. zł, w tym w poszczególnych latach objętych kontrolą odpowiednio: 5 tys. zł, 270,5 tys. zł, 41 tys. zł i 270 tys. zł. Z kolei kwota wyegzekwowanych kar pieniężnych wynosiła ogółem 50,5 tys. zł (odpowiednio: 0 zł, 28 tys. zł, 21,5 tys. zł i 1 tys. zł).

(akta kontroli str.213-214, 239)

Na podstawie ośmiu postępowań kontrolnych przeprowadzonych przez ŁWUOZ w latach 2018-2021⁶⁸ stwierdzono, że każdorazowo czynności kontrolne przeprowadzane były na podstawie upoważnienia do kontroli wystawionego przez ŁWKZ stosownie do art. 38 ust. 2 uoz i w obecności przedstawiciela kontrolowanego

⁶⁵ Stan na dzień 30 czerwca 2021 r.

⁶⁶ W 2019 r. doszło do wymiany znacznej części kadry ŁWUOZ, a do przeprowadzenia kontroli ŁWKZ kieruje pracowników, którzy dysponują co najmniej rocznym doświadczeniem w pracy w ŁWUOZ.

⁶⁷ W latach 2018-2021 ŁWUOZ objął kontrolą 18 obiektów wpisanych do ewidencji.

⁶⁸ Po dwa postępowania przeprowadzone w 2018, 2019, 2020 i 2021 r.

zgodnie z art. 38 ust. 4 uoz. Z każdej kontroli sporządzano protokoły, które z jednym wyjątkiem, spowodowanym odmową kontrolowanego, podpisywane były przez obie strony postępowania, przy czym protokoły te nie zawierały wszystkich elementów wymaganych art. 39 ust. 1-4. W pięciu przypadkach formułowano zalecenia pokontrolne wyznaczając stronie termin ich realizacji, w tym w jednej sprawie zwrócono się dodatkowo do Prokuratury Rejonowej z wnioskiem o wszczęcie postępowania w związku z podejrzeniem naruszenia przepisów uoz wskutek zaginięcia eksponatów⁶⁹. W pozostałych trzech przypadkach odstąpiono od formułowania zaleceń, wszczynając po dwóch kontrolach postępowania w sprawie wydania decyzji nakazujących, a w jednym przypadku wobec otrzymania od kontrolowanego szczegółowych wyjaśnień wraz z zobowiązaniem do podjęcia działań naprawczych. Ww. zalecenia pokontrolne nie były zmieniane na podstawie art. 40 ust. 2b pkt 1 uoz. W dwóch przypadkach, w których termin wykonania zaleceń już upłynął, ŁWKZ nie monitorowała ich wykonania. W pozostałych przypadkach, w toku kontroli NIK, termin wyznaczony na realizację zaleceń jeszcze nie minął⁷⁰.

(akta kontroli str.1012-1235)

3.2 W latach 2018-2021 ŁWKZ podejmował działania nadzorcze nad prawidłowością prowadzonych badań konserwatorskich, architektonicznych, prac konserwatorskich, robót budowlanych i innych działań przy zabytkach oraz badań archeologicznych:

- w 34 przypadkach ŁWKZ skorzystał z przysługującego mu uprawnienia o którym mowa w art. 40 ust. 2 uoz i odstąpił od wydania zaleceń pokontrolnych wydając w to miejsce decyzję, o której mowa w art. 43, art. 44 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 46 ust. 1, art. 49 ust. 1 lub art. 50 ust. 1 ww. ustawy, w tym w poszczególnych latach odpowiednio w 14, 8, 12 i 0 przypadkach;
- w 2019 r. w jednym przypadku podjął decyzję o przejęciu zabytku ruchomego na własność Skarbu Państwa na podstawie art. 50 ust. 4 pkt 1 uoz;
- złożył pięć wniosków o wywłaszczenie zabytku nieruchomego na podstawie art. 50 ust. 1 pkt 2 uoz, w tym raz w 2019 r. i cztery razy w 2020 r.

ŁWKZ, w badanym okresie nie skorzystał natomiast z uprawnienia określonego w art. 50 ust. 3 uoz i nie wydał decyzji o zabezpieczeniu zabytku w formie ustanowienia czasowego zajęcia do czasu ustanowienia zagrożenia. Organ nie stosował również środka egzekucyjnego w postaci wykonania zastępczego prac konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków, o którym mowa w art. 127 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zgodnie z wyjaśnieniem zastępcy ŁWKZ nieskorzystanie z ww. uprawnienia spowodowane było brakiem jakichkolwiek środków na finansowanie prac, nawet tych ratujących substancję zabytkową. Dodatkowo, jak wyjaśnił pomimo, że ustawa przewiduje możliwość wywłaszczenia zabytku, czynność ta dokonywana jest na podstawie ustawy o gospodarce nieruchomościami, co niesie ze sobą konieczność wypłacenia właścicielowi odszkodowania w wysokości wartości rynkowej zabytkowej nieruchomości. Dlatego też ww. uprawnienie nie jest pomocne w ratowaniu obiektu. Zastępca ŁWKZ wyjaśnił również, że rozwiązaniem problemu byłaby możliwość dokładnego sprawdzenia czy inwestor kupujący zabytek posiada odpowiednie fundusze by się nim opiekować, jednak w świetle obecne obowiązujących przepisów prawa ŁWKZ nie dysponuje właściwymi instrumentami weryfikacyjnymi.

⁶⁹ W odpowiedzi pismem z dnia 14 czerwca 2018 r. Komendant Policji poinformował, że przeprowadzone czynności wyjaśniające nie dostarczyły podstaw do skierowania wniosku o ukaranie.

⁷⁰ Długość postępowania od dnia zakończenia czynności kontrolnych do dnia wydania zaleceń/decyzji nakazującej wynosiła od 0 do 59 dni.

(akta kontroli str.213-214, 242-247)

Na podstawie ośmiu decyzji nakazujących m.in. wstrzymanie prac, badań robót lub prac konserwatorskich czy przywrócenie zabytku do stanu poprzedniego, wydanych przez ŁWKZ w latach 2018-2021, stwierdzono, że w czterech przypadkach⁷¹ pracownicy ŁWUOZ monitorowali wykonanie ww. decyzji m.in. poprzez przeprowadzenie kontroli na miejscu, czy na polecenie MKDNiS, wskutek wniesienia odwołania przez stronę. W jednej z ww. spraw z uwagi na brak realizacji postanowień decyzji nakazującej ŁWKZ nałożył na stronę karę pieniężną w wysokości 10 tys. zł, od której złożone zostało odwołanie do MKDNiS⁷². W pozostałych czterech przypadkach ŁWKZ nie monitorował wykonania decyzji nakazujących, z tym, że w jednym przypadku brak działań w tym zakresie wynikał z długiego terminu wyznaczonego na jej realizację (II połowa 2022 r.).

(akta kontroli str.1236-1484)

3.3 Na podstawie analizy czterech decyzji MKDNiS na mocy których wykreślono w latach 2018-2021 zabytki z rejestru, stwierdzono, że ww. decyzje podjęte były m.in.: w związku ze znacznym zniszczeniem obiektu, także wskutek niekorzystnych zjawisk atmosferycznych oraz rozbiórką dokonaną samowolnie przez właściciela. Po jednym z zabytków objętych próbą, w momencie zgłoszenia go do skreślenia pozostały jedynie ślady fundamentowe.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ wobec ww. obiektów wykreślonych z rejestru nie podejmowano w okresie poprzedzającym decyzję działań kontrolnych zmierzających do ochrony zabytków⁷³.

(akta kontroli str.252-260, 1485-1509)

ŁWKZ nie zawarł żadnego porozumienia regulującego zasady współdziałania z JST przy wykonywaniu nadzoru konserwatorskiego, w tym przekazywania informacji o podejrzeniu popełnienia czynów o których mowa w art. 108, 112-114, 117-118 uoz. Jak wyjaśnił ŁWKZ w badanym okresie do ŁWUOZ nie wpłynął żaden wniosek JST o zawarcie takiego porozumienia. Zdaniem Konserwatora w zakresie sygnalizowania nieprawidłowości w opiece nad lokalnymi zabytkami coraz większa rola przypada społecznym opiekunom zabytków oraz różnym stowarzyszeniom zajmującym się opieką nad zabytkami oraz mieszkańcom, od których sygnały codziennie wpływają do Urzędu.

(akta kontroli str.45-50)

3.4 Jedyne porozumienie, obowiązujące w okresie objętym kontrolą, zawarte na podstawie art. 96 ust. 2 uoz zostało wypowiedziane przez Wojewodę Łódzkiego w dniu 26 stycznia 2018 r. z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia⁷⁴. W 2018 r. podejmowano jedynie działania związane z przekazaniem dokumentacji zabytków będącej, w związku z realizowanym porozumieniem, w posiadaniu Miejskiego Konserwatora Zabytków. Dotacja za 2018 r. przekazana przez Wojewodę Łódzkiego do UMŁ w kwocie 6 tys. zł, z uwagi na wypowiedzenie porozumienia, przekazana została do ŁWUOZ z przeznaczeniem na zakup sprzętu komputerowego.

(akta kontroli str.47, 215-220)

3.5 W latach 2018-2021 do MKDNiS za pośrednictwem ŁWKZ wpłynęło ogółem sześć skarg, w tym jedna w 2019 r. i pięć w 2020 r. m.in. na bezczynności działań

⁷¹ Decyzja nr WUOZ-ZN.5142.516.2019.AK.AWJ z 3 października 2019 r., WUOZ-ZN.5143.30.2019.MP z 5 sierpnia 2019 r. nr WUOZ-ZN.5143.14.2020.KPS z 10 lutego 2020 r.

⁷² Sprawa w toku

⁷³ W jednym przypadku skontrolowano obszar – teren historycznego zespołu budowlanego – obejmujący zabytek.

⁷⁴ Dz.U. WL z 1 lutego 2018 r. poz. 565

ŁWKZ i przewlekłość prowadzonych postępowań. W wyniku kontroli ww. postępowań stwierdzono, że pięć skarg złożonych w 2020 r. dotyczyło postępowań w sprawie: uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wniosku w sprawie ochrony terenu parkowego wpisanego do rejestru zabytków, wniosku o weryfikację zasadności umieszczania w kamienicy bannerów reklamowych, sygnalizacji informującej o obawach związanych ze zniszczeniem zabytku wskutek prowadzenia kopalni odkrywkowej oraz postępowania o włączenie skutera do wojewódzkiej ewidencji zabytków. W związku z długimi terminami procedowania ww. spraw oraz niezadowoleniem strony z dokonanych rozstrzygnięć, do MKDNIŚ (poprzez ŁWKZ) złożone zostały skargi na beczynności działań ŁWKZ i przewlekłość prowadzonych postępowań.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ terminy rozpatrywania ww. spraw spowodowane były znaczącą rotacją pracowników Urzędu, zmianami kadrowymi (także na stanowiskach kierowniczych) oraz długotrwałymi wakacjami, co bezpośrednio związane jest z niskimi płacami oferowanymi w ŁWUOZ i skutkuje niedopełnianiem terminów wynikających z przepisów prawa.

W trzech przypadkach MKDNIŚ rozpatrzyło złożone skargi stwierdzając ich zasadność⁷⁵, a dwa postępowania wciąż są w toku. W jednej z ww. spraw ŁWKZ przekazał do MKDNIŚ skargę z naruszeniem terminu określonego w art. 231 kpa tj. po upływie siedmiu dni od dnia jej otrzymania.

Skarga złożona do ŁWKZ w 2019 r., w której zarzucano prowadzenie postępowania z przekroczeniem ustawowych terminów na załatwienie sprawy określonych w art. 35 kpa, uznana została za niezasadną.

(akta kontroli str.261-244, 1510-1537)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W siedmiu, na osiem badanych postępowań kontrolnych przeprowadzanych przez ŁWUOZ, protokoły z kontroli nie zawierały wszystkich kompletnych danych, wynikających z treści art. 39 ust. 2 uoz, tj. w protokołach tych nie wskazywano, która część z opisanego stanu faktycznego stanowi nieprawidłowość wraz ze wskazaniem wyznaczników, a która jest jedynie opisem dokonany przez kontrolującego, w sześciu przypadkach nie wskazywano na przyczyny nieprawidłowości, oraz na ich skutki, w dwóch przypadkach badania zabytków ruchomych w Muzeach nie wskazano zakresu nieprawidłowości, w odniesieniu do przyjętej próby, w sześciu przypadkach nie wskazywano osoby odpowiedzialnej za stwierdzone nieprawidłowości. Zgodnie z art. 39 ust. 2 uoz protokół kontroli zawiera opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku kontroli, w tym ustalonych nieprawidłowości, z uwzględnieniem przyczyn powstania, zakresu i skutków tych nieprawidłowości oraz osób za nie odpowiedzialnych.

Zastępca ŁWKZ wyjaśnił, że przyczyną nieprawidłowości był fakt, że protokoły kontroli sporządzane są w różnych stanach faktycznych i nie zawsze mogą przybrać jednolity wzór. Co więcej, nie zawsze osoba uczestnicząca w kontroli, reprezentująca właściciela lub posiadacza zabytków, ma wiedzę pozwalającą na ustalenie ww. okoliczności. Jeżeli kontrolujący w momencie przeprowadzania kontroli są w stanie ustalić te okoliczności, ujawniają je w protokole, a jeśli nie to strona ma możliwość złożenia wyjaśnień w dalszym toku postępowania.

⁷⁵ W jednym postępowaniu MKDNIŚ uznało skargę za zasadną w części dotyczącej bezpodstawnej zmiany przez ŁWKZ stanowiska w sprawie przebiegu drogi, w związku z dokonywanym uzgodnieniem MPZP a niezasadną w część beczynności organu.

Zdaniem NIK, w art. 39 ust. 2 uoz został jednoznacznie określony zakres wymaganych, a przez to niezbędnych danych. Dodatkowo, protokoły kontroli objęte badaniem nie zawierały adnotacji o próbie i/lub braku możliwości ustalenia tych danych na etapie kontroli. Co więcej, nałożone na podmiot kontrolujący zobowiązanie do określenia osób odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości, pozostaje w ścisłym związku z przepisami karnymi tejże ustawy (tj. art. 108, 110 i 113), dla zastosowania których wymagane jest ustalenie osób dopuszczających się czynów karalnych wobec zabytków.

(akta kontroli str.240-244, 1012-1235)

2. W dwóch na osiem badanych postępowań kontrolnych prowadzonych, w latach 2018-2021 przez ŁWUOZ, ŁWKZ nie monitorował wykonania nałożonych zobowiązań i wniosków pokontrolnych, co było działaniem nierzetelnym.

Zgodnie z wyjaśnieniem ŁWKZ, powyższe wynikało z braków kadrowych w Urzędzie oraz dużej ilości spraw prowadzonych przez poszczególnych pracowników.

Zdaniem NIK, bieżące i terminowe monitorowanie wykonywania zaleceń przez podmioty kontrolowane umożliwia podejmowanie przez ŁWKZ dalszych działań w celu egzekwowania obowiązków nałożonych na ww. podmioty, w tym m.in. na podstawie art. 108, 109 uoz.

(akta kontroli str.238-239, 1012, 1029-1049, 1123-1041, 1163-1208)

3. W badanym okresie, jedno postępowanie dot. rozpatrzenia skargi, złożonej do ŁWUOZ, prowadzone były przez ŁWKZ w sposób przewlekły. Czas prowadzenia postępowania wynosił 35 dni i tym samym przekraczał ustawowe terminy na załatwienie sprawy określone w art. 237 § 1 kpa. Ponadto, ŁWKZ wbrew obowiązkowi określonymu w art. 36 kpa w zw. z art. 237 § 4 k.p.a, w ww. przypadku nie zawiadomił strony, o niezakończonym w terminie, przyczynach zwłoki, nowym terminie załatwienia sprawy oraz nie pouczał strony o prawie do wniesienia ponaglenia.

Zgodnie z wyjaśnieniem zastępcy ŁWKZ powyższa nieprawidłowość wynikała z problemów kadrowych Urzędu

(akta kontroli str.253-261, 1510-1529)

4. ŁWKZ, w jednym na pięć badanych przypadków, wbrew obowiązkowi określonymu w art. 231 § 1 kpa, przekazał MKiDN do rozpatrzenia skargę na działalność ŁWKZ, dopiero po upływie dziewięciu dni od dnia jej doręczenia do ŁWKZ, w sytuacji gdy w myśl ww. przepisu organ, który otrzymał skargę, jeśli nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając przy tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ powyższe wynikało z problemów kadrowych, rotacji pracowników oraz długotrwałych wakacji.

(akta kontroli str.253-261, 1510-1529)

5. ŁWKZ, w badanym okresie, w trzech na osiem badanych przypadkach sprawował nadzór nad prawidłowością prowadzonych prac i robót budowlanych przy zabytkach, o którym mowa w art. 91 ust. 4 pkt 5 uoz, w sposób nierzetelny. Organ, nie przeprowadzał bowiem monitoringu wykonania lub prawidłowości wykonania decyzji nakazujących: wstrzymanie prac, badań i robót przy zabytkach; nakazujących przywrócić zabytku do poprzedniego stanu lub uprzątnięcie terenu; nakazujących prowadzenie robót budowlanych przy zabytku⁷⁶.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ nie monitorowano wykonania decyzji z uwagi na brak takiego obowiązku prawnego, oraz z uwagi na ogłoszony stan epidemiczny

⁷⁶ W jednym przypadku kontrola przewidziana jest na III kwartał 2021 r.

i związane z tymi obostrzeniami, oraz dużą absencją pracowników przebywających na kwarantannie lub izolacji.

(akta kontroli str.1236, 1437-1451, 1428-1436, 1452-1483)

OCENA CZĄSTKOWA

ŁWKZ sprawował nadzór i kontrolę nad realizacją zadań z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy czym stwierdzono przypadki nienależytego wykonywania tych działań. Upoważnieni pracownicy ŁWUOZ przeprowadzali czynności kontrole na podstawie i w granicach prawa. Protokoły z przeprowadzanych kontroli nie zawierały jednak wszystkich wymaganych elementów. W dwóch przypadkach ŁWKZ nie monitorował realizacji wniosków pokontrolnych, pomimo upływu terminu do ich wykonania. Kontrola ośmiu decyzji nakazujących m.in. wstrzymanie prac, badań robót lub prac konserwatorskich czy przywrócenie zabytku do stanu poprzedniego wykazała, że monitorowaniem realizacji obowiązków przez stronę nie objęto trzech na osiem kontrolowanych przypadków. Większość skarg zarejestrowanych w ŁWUOZ przekazywana była do rozpatrzenia MKDniS, w tym jedna z naruszeniem terminu wynikającego z art. 231 kpa. Jediną skargę pozostawioną we właściwości ŁWKZ rozpatrzono z naruszeniem terminu wynikającego z art. 35 kpa, nie zawiadamiając przy tym strony o przyczynach zwłoki i nowym terminie jej załatwienia.

OBSZAR

4. Wydatkowanie środków publicznych na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami

Opis stanu faktycznego

4.1 W latach 2018 – 2021 (I kwartał) na zadania związane z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami ŁWUOZ wydatkował odpowiednio 1.404,3 tys. zł, 2.307,9 tys. zł, 1.393,1 tys. zł i 0,00 zł⁷⁷ co stanowiło 99,8%, 98,7%, 98,9% i 0% planu po zmianach.

(akta kontroli str.9-16)

4.2 Plany finansowe ochrony zabytków i opieki nad zabytkami sporządzane były, w ramach planów finansowych Urzędu, na poszczególne lata objęte kontrolą w podziale na wydatki na Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami⁷⁸ oraz Wojewódzkie Urzędy Ochrony Zabytków⁷⁹.

ŁWKZ wyjaśnił, że niezbędne środki na finansowanie zadań z zakresu opieki nad zabytkami szacowano na podstawie corocznie składanych wniosków przez podmioty ubiegające się o udzielenie dotacji lub refundacji oraz na podstawie stanu zabytków najszybciej wymagających działań interwencyjnych.

(akta kontroli str.17-43, 246)

Plan środków na dotacje celowe w badanym okresie uległ zwiększeniu w 2019 r., o kwotę 1.000 tys. zł, wskutek wystąpienia ŁWKZ do Wojewody Łódzkiego o zwiększenie środków z przeznaczeniem na dotację na remont konserwatorski zabytku, który w ocenie ŁWKZ pilnie wymagał dofinansowania. Dodatkowo w 2020 r. ŁWKZ zwrócił się do Wojewody Łódzkiego z prośbą o zwiększenie do kwoty 3.000 tys. zł środków na dotacje, w związku z rosnącą ilością składanych wniosków oraz rosnącymi kosztami prac konserwatorskich. Wobec negatywnej odpowiedzi ŁUW, w której wskazano że ww. zapotrzebowanie nie zostało zgłoszone na etapie prac planistycznych na 2020 i 2021 r., ŁWKZ ponownie zgłosił⁸⁰ niedobór środków na lata 2022-2024 w kwocie 1.850 tys. zł na realizację zadań z zakresu opieki nad

⁷⁷ W tym w § 2057 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych przekazane jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w latach 2018-2020 odpowiednio: 1.148 tys. zł, 2.120,5 tys. zł, 1.139,3 tys. zł.

Do dnia 28 maja 2021 r. ŁWKZ nie przekazał środków podmiotom ubiegającym się do dotację lub refundację.

⁷⁸ Rozdział 92120

⁷⁹ Rozdział 92121

⁸⁰ Pismem znak WUOZ-F.3113.6.2021 z 4 marca 2021 r.

zabytkami (do kwoty 3.000 tys. zł). Do dnia zakończenia czynności kontrolnych, organ nie otrzymał odpowiedzi o sposobie rozpatrzenia wniosku.

Konserwator w wyjaśnieniach nie wskazał przyczyn niewystępowania o zwiększenie środków na ww. cel w okresie wcześniejszym. Wyjaśnił natomiast, że na działania w ww. zakresie mogły mieć wpływ zmiany kadrowe polegające na powołaniu w 2017 r. nowego ŁWKZ, a następnie zastępcy i głównej księgowej Urzędu oraz likwidacja Delegatur. Wyjaśnił również, że w składanych co roku do Wojewody Łódzkiego sprawozdaniach ujmowana była zarówno kwota przyznanych dotacji oraz refundacji w danym roku jak i ogólna kwota zapotrzebowań na ten cel wynikająca ze złożonych wniosków. Wyjaśnił ponadto, że ŁWKZ nie ma w rzeczywistości realnego wpływu na wysokość przyznawanych przez Wojewodę środków na ten cel.

(akta kontroli str.99-115, 246, 1929-1930)

Wykaz udzielonych w latach 2018-2020 dotacji i refundacji publikowany był na stronie BIP ŁWKZ. Dodatkowo, w wykonaniu obowiązku informacyjnego o którym mowa w § 14 rozporządzenia z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowych⁸¹ w styczniu 2019 r. ŁWKZ przekazał do MKDNIŚ zbiorczą informację o dotacjach celowych udzielonych od stycznia do 31 grudnia 2018 r. Na próbie sześciu dotacji i refundacji stwierdzono ponadto, że informacje o poszczególnych dofinansowaniach przekazywane były indywidualnie do MKDNIŚ, rady gminy, miasta i powiatu z terenu na którym znajduje się zabytek, sejmiku Województwa Łódzkiego oraz w zależności od charakteru zabytku do właściwej Archidiecezji, Diecezji lub Kurii. Jak wyjaśnił ŁWKZ powyższa procedura informacyjna stosowana jest każdorazowo po udzieleniu dofinansowania. ŁWKZ otrzymywał także informację od innych podmiotów udzielających dotacji tj. od Urzędu Marszałkowskiego WŁ, starostów powiatowych, wójtów (burmistrzów, prezydentów), MKiDN.

ŁWKZ wyjaśnił, że w celu potwierdzenia wpływu wszystkich zawiadomień o przyznanych dotacjach prowadzi się wykaz pism, który następnie jest analizowany przez właściwego pracownika WUOZ w oparciu m.in. o oficjalne, zbiorcze zestawienia przyznanych dotacji, które udostępniane są na stronach internetowych podmiotów dotujących. Dodatkowo każdy wnioskodawca we wniosku składa oświadczenie o uzyskanych środkach z innych źródeł, a celem wykluczenia możliwości przekroczenia nakładów koniecznych na wykonanie dotowanych zadań, umową dotacji beneficjent zostaje zobowiązany do powiadamiania ŁWKZ, w terminie 7 dni, o pozyskaniu dodatkowych środków publicznych.

(akta kontroli str. 1235, 1601, 1810, 1818-1813, 1853-1854)

W latach 2018-2020 proces udzielania przez ŁWUOZ dotacji kształtował się następująco:

- W 2018 r. wpłynęło 91 wniosków na kwotę 7.962,2 tys. zł przy planowanych kosztach całkowitych 16.301,4 tys. zł. Po dokonaniu uzupełnień braków formalnych, w 69 przypadkach, dopuszczono do oceny 77 wniosków⁸². Ostatecznie dotacji udzielono 16 wnioskodawcom⁸³ (których wnioski otrzymały od 238-190 pkt), w łącznej kwocie 868,7 tys. zł, przy kwocie wnioskowanej 1.334,3 tys. zł, z czego wykorzystano 774,7 tys. zł. Udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 17,6% i kwotowym 10,9%.
- W 2019 r. wpłynęły 83 wnioski na kwotę 10.877,2 tys. zł przy planowanych kosztach całkowitych zadań 20.454,9 tys. zł, w tym jeden wniosek po terminie.

⁸¹ Dz.U. poz. 1674

⁸² W tym 14 wniosków nie spełniło wymogów formalnych w głównej mierze poprzez złożenia niepełnego uzupełnienia lub przedłożenia go po terminie.

⁸³ W trzech przypadkach nie doszło ostatecznie do zawarcia umowy dotacji.

W wyniku analizy odrzucono z powodów formalnych pięć wniosków⁸⁴, a dotacji udzielono 15 podmiotom (których wnioski otrzymały powyżej 133 pkt) w łącznej kwocie 2.018,2 tys. zł przy wnioskowanej 2.314 tys. zł⁸⁵. Beneficjenci wykorzystali 1.946,7 tys. zł, a dwóch dokonało zwrotu środków w kwocie ogółem 29,5 tys. zł. Udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 18,07% i kwotowym 18,6%.

- W 2020 r. wpłynęło 79 wniosków na kwotę 15.500,3 tys. zł przy planowanych kosztach zadań 26.323,1 tys. zł. Osiem wniosków nie spełniało wymogów formalnych⁸⁶. W wyniku analizy pozostałych 71 wniosków dotacji udzielono 16 wnioskodawcom, których wnioski otrzymały ponad 160 pkt. Kwota przyznanej dotacji wyniosła ogółem 1.095,6 tys. zł przy wnioskowanej 2.251 tys. zł, Przyznaną kwotę wykorzystano w 100%. Procentowy udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do wniosków złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 22,5% i kwotowym 7,1%.

W latach 2018-2020 proces udzielania przez ŁWUOZ refundacji kształtował się następująco:

- W 2018 r. wpłynęło 15 wniosków na kwotę 1.077,2 tys. zł przy planowanych kosztach całkowitych 3.014,3 tys. zł. Trzy wnioski zostały odrzucone z powodu niespełniania wymogów formalnych⁸⁷, a pięciu wnioskodawców wezwano do uzupełnienia braków w terminie. Refundacji udzielono 10 podmiotom w łącznej wysokości 280,5 tys. zł przy wnioskowanej przez nich kwocie 605,6 tys. zł. Przyznaną kwotę wykorzystano w 100%. Udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do wniosków złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 66,7% i kwotowym 26%.
- W 2019 r. złożono 19 wniosków na kwotę 1.371 tys. zł przy planowanych kosztach zadań 6.220,9 tys. zł. Z przyczyn formalnych odrzucono siedem wniosków, w tym cztery na etapie rozpatrywania⁸⁸, a trzy wskutek braku prawidłowego uzupełnienia wniosków po wezwaniu. Refundacji udzielono siedmiu podmiotom w łącznej wysokości 173,8 tys. zł przy wnioskowanej kwocie 619,6 tys. zł. Przyznaną kwotę wykorzystano w 100%. Udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do wniosków złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 36,8% i kwotowym 12,7%.
- W 2020 r. wpłynęło 10 wniosków na kwotę 918,6 tys. zł przy planowanych kosztach zadań 4.303,9 tys. zł. Za niespełniające wymogów formalnych uznano ogółem sześć wniosków, w tym dwa na etapie pierwotnego rozpatrywania oraz cztery wskutek nie dokonania stosownych uzupełnień w wyznaczonym terminie. Refundacji udzielono pozostałym czterem podmiotom, spełniającym wymogi formalne, w łącznej wysokości 54,4 tys. zł przy wnioskowanej przez nich kwocie 243,7 tys. zł. Przyznaną kwotę wykorzystano w 100%. Udział wniosków przyjętych do realizacji w stosunku do złożonych wynosił w wymiarze liczbowym 40% i kwotowym 5,9%.

(akta kontroli str.1600-1604)

⁸⁴ W głównej mierze wnioskodawcy nie uzupełnili wszystkich wymaganych dokumentów, lub zmienili zakres prac w stosunku do złożonego wniosku.

⁸⁵ Z jednym podmiotem ŁWKZ rozwiązał umowę dotacji opiewającą na kwotę 42.000 zł.

⁸⁶ W głównej mierze z powodu niezłożenia – pomimo wezwania – wszystkich wymaganych załączników, lub z powodu braku decyzji ŁWKZ pozwalających na prowadzenie robót przy zabytku.

⁸⁷ W głównej mierze prace wykazane we wniosku nie były nakładami poniesionymi na prace objęte decyzją - pozwoleniem zatem nie było podstaw do wystąpienia o ich refundację, w jednym przypadku o refundację wystąpił podmiot, który nie spełniał kryteriów wnioskodawcy określonych w art. 72 uoz.

⁸⁸ Powodem było m.in. objęcie wnioskiem prac wykonanych w 2019 r, dotowanych przez WKZ w 2016 r., lub niewykonanie prac przy jednym z ołtarzy ujętym w pozwoleniu ŁWKZ.

W okresie objętym kontrolą ŁWKZ udzielał dotacji i refundacji na podstawie opracowanej procedury rozpatrywania wniosków i przyznawania dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków ze środków budżetu państwa będących w dyspozycji ŁWKZ⁸⁹. Procedury te określały m.in. przedmiot i zakres dofinansowania, rodzaje zadań kwalifikujących się do dofinansowania, warunki ubiegania się o dotacje, zakres dokumentów niezbędnych do pozytywnego rozpatrzenia wniosku, sposoby oceny i weryfikacji wniosków przez Komisję, procedury informacyjne i kontrolne. Jednocześnie regulamin obowiązujący w latach 2018-2019 wyznaczał nieprawidłowy termin rozpatrzenia wniosków o przyznanie dotacji⁹⁰.

(akta kontroli str.1538-1604)

W wyniku kontroli sześciu⁹¹ zadań dofinansowanych przez ŁWUOZ w latach 2018-2020 w kwocie ogółem 1 448,8 tys. zł, stwierdzono, że w większości przypadków przy analizie wniosków przestrzegano przepisów rozporządzenia w sprawie dotacji celowych oraz wewnętrznych procedur określonych przez ŁWKZ. Wyjątek stanowił jeden wniosek o udzielenie refundacji do którego przyjęto faktury opisane niezgodnie z § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia. Weryfikacji i akceptacji rozliczeń dokonywano na podstawie zawartych umów oraz ww. zarządzenia ŁWKZ. W badanej próbie podmioty wykorzystywały 100% przyznanych środków. ŁWKZ nie przeprowadzał kontroli wykorzystania środków przyznanych w ramach ww. sześciu umów dotacji, na podstawie upoważnienia przewidzianego w treści tych umów co jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ wynikało z rozliczenia dotacji na podstawie przedstawionych dokumentów przez pracowników ŁWUOZ, a w konsekwencji braku przesłanek do ich przeprowadzenia.

(akta kontroli str.1601-1806, 1815-1816)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. ŁWZK w § 3 ust. 4 Zarządzenia nr 53/2017 z 1 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia *regulaminu przyznawania dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków ze środków budżetu Państwa będących w dyspozycji ŁWKZ*, określił termin rozpatrzenia wniosków o udzielenie dotacji z naruszeniem § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, tj. do dnia 16 maja danego roku, w sytuacji gdy w myśl ww. przepisu termin rozpatrzenia wniosku wynosi 2 miesiące od dnia upływu terminu na złożenie wniosku wyznaczonego na dzień 28 lutego.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWZK wydłużenie terminów rozpatrywania wniosków o dotacje związane było z licznymi zmianami kadrowymi, jakie miały miejsce w tym czasie w Urzędzie, w tym także na stanowiskach kierowniczych. Co więcej dopiero w 2019 r. w Urzędzie zatrudniono pracownika na stanowisku

⁸⁹ Zarządzenie ŁWKZ nr 1/2020 z 10 stycznia 2020 r. oraz nr 53/2017 z 1 grudnia 2017 r. aneksowane zarządzeniem nr 54/2017 z 4 grudnia 2017 r.

⁹⁰ Procedury obowiązujące od 2020 r. nie określały terminu rozpatrywania wniosków o udzielenie dofinansowania.

⁹¹ Trzy zadania dofinansowane w formie dotacji i trzy w formie refundacji.

dedykowanym do rozpatrywania wniosków dotacyjnych - w okresie wcześniejszym zadanie to wykonywał pracownik ds. kadr.

(akta kontroli str.252, 260, 1538-1572)

2. W dwóch⁹² na sześć badanych spraw dotyczących przyznania dotacji i refundacji na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, rozpatrzenie wniosków o udzielenie dotacji nastąpiło odpowiednio w dniu 9 maja 2018 r. i 20 maja 2020 r. tj. po upływie terminu rozpatrzenia wniosków określonego w § 8 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dotacji celowej, zgodnie z którym termin ten wynosi 2 miesiące, liczone od dnia upływu terminu na złożenie wniosku wyznaczonego na 28 lutego. Tym samym termin na rozpatrzenie wniosków w ww. wypadkach upływał w dniu 30 kwietnia.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ powyższa nieprawidłowość wynikała z liczby wpływających wniosków, braków kadrowych tj. niewyodrębnieniem w 2018 r. stanowiska ds. dotacji, a w 2020 r. z pandemii COVID-19, która w znaczny sposób utrudniła płynne funkcjonowanie Urzędu.

(akta kontroli str.252, 260, 1608)

3. ŁWKZ, w 2019 r., na podstawie umowy nr 16/D/2019, udzielił refundacji, w kwocie 56,2 tys. zł, w oparciu o przedłożone przez wnioskodawcę faktury, które zostały opisane w sposób niezgodny z § 12 ust. 3 rozporządzenia w sprawie dotacji celowych. Każda z faktur została opisana w odniesieniu do kwot dofinansowania ogółem, w sytuacji gdy w myśl ww. przepisu uwierzytelnione kopie faktur lub rachunków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, zawierają opis wskazujący datę zapłaty kwoty należności wykazanej na fakturze lub rachunku oraz czy kwota należności wykazana na fakturze lub rachunku została opłacona i w jakiej wysokości ze środków pochodzących z dotacji celowej, czy z innych środków, wraz ze wskazaniem ich źródła.

Jak wyjaśnił zastępca ŁWKZ główny księgowy Urzędu każdą z faktur opisał tak samo, rozliczając zadanie zbiorczo z powodu takiego zinterpretowania §12 ust. 3 ww. rozporządzenia, a z opisu wynika kto i w jakiej wysokości sfinansował zadanie.

(akta kontroli str.1608, 1641-1665, 1808, 1816, 1828-1829, 1853)

OCENA CZĄSTKOWA

ŁWKZ nie dysponował w latach 2018-2021 środkami finansowymi w wysokości umożliwiającej sfinansowanie większości wniosków o udzielenie dotacji celowych. W konsekwencji średnio ok. 20% wniosków o udzielenie dotacji oraz 50% wniosków o refundację - najlepiej ocenionych przez Komisję - uzyskało dofinansowanie. Pomimo niedoborów w ww. środkach, w badanym okresie ŁWKZ tylko raz zwróciła się do Wojewody Łódzkiego z prośbą o zwiększenie środków z przeznaczeniem na dotacje celowe. Jednak, z uwagi na termin tego zgłoszenia i harmonogram planowania budżetu, środki nie zostały przekazane. Wnioski o udzielenie dofinansowania oraz rozliczenia dotacji składane przez beneficjentów rozpatrywane były co do zasady zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, w tym w oparciu o regulacje wewnętrzne ŁWUOZ. Wyjątek stanowił jeden wniosek o refundację środków, do rozliczenia którego przyjęto nieprawidłowo opisane faktury. Nieprawidłowość ta, miała jednak charakter formalny i nie wpływała na zasadność przyznania dofinansowania. Termin rozpatrzenia wniosków o udzielenie dotacji w latach 2018-2019, określano w zarządzeniach w sposób niezgodny z rozporządzeniem w sprawie dotacji

⁹² Dotyczy umowy nr 10/D/2018 z 12 lipca 2018 r. na kwotę 126 tys. zł i 13/D/2020 z 8 lipca 2020 r. na kwotę 168 tys. zł

celowej. W konsekwencji w 2018 r., ale także w 2020 r. dwa wnioski rozpatrzono z naruszeniem § 8 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o:

Wnioski

1. Aktualizację rejestru zabytków nieruchomych i archeologicznych prowadzonych w postaci księgi A i C;
2. Złożenie wniosków o ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego informacji o zabytkach nieruchomych wpisanych i skreślonych z rejestru zabytków;
3. Przekazanie kart ewidencyjnych zabytków ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków w latach 2018-2021 do GKZ celem aktualizacji krajowej ewidencji zabytków;
4. Przesłanie do wiadomości właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) kopii decyzji dotyczących wpisu zabytku nieruchomego do rejestru zabytków;
5. Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie wpisania zabytku do rejestru i wydania pozwolenia na pracę przy zabytku w terminach określonych w art. 35 kpa;
6. Stosowanie się do obowiązku o którym mowa w art. 36 kpa w sytuacji przekroczenia terminu załatwienia sprawy;
7. Przeprowadzenie weryfikacji w celu ustalenia istnienia podstaw do aktualizacji Planu ochrony zabytków na wypadek sytuacji kryzysowej i konfliktu zbrojnego;
8. Weryfikowanie kompletności składanych przez strony postępowania wniosków o wydanie pozwolenia na prowadzenie prac przy zabytkach, a w przypadku stwierdzonych braków wzywanie stron do ich uzupełnienia;
9. Zaktualizowanie załącznika nr pięć do Planu ochrony zabytków na wypadek sytuacji kryzysowej i konfliktu zbrojnego poprzez umieszczenie w nim wszystkich wymaganych danych dotyczących zabytków ruchomych podlegających ochronie;
10. Zamieszczanie w protokołach z przeprowadzonych kontroli informacji dotyczących zakresu, przyczyn i skutków stwierdzonych nieprawidłowości wraz ze wskazaniem osób za nie odpowiedzialnych;
11. Podjęcie działań mających na celu zweryfikowanie czy zalecenia pokontrolne, które nie były monitorowane pomimo upływu terminu ich realizacji, o których mowa we wcześniejszej części wystąpienia pokontrolnego, zostały zrealizowane;
12. Rozpatrywanie skarg w terminach o których mowa w art. 237 kpa w przypadku braku możliwości załatwienia sprawy w terminie, informowanie strony o przyczynach zwłoki, nowym terminie załatwienia sprawy wraz z pouczeniem o prawie do wniesienia ponaglenia;
13. Przekazywanie skargi do podmiotu właściwego, niezwłocznie, nie później niż w terminie siedmiu dni od dnia jej otrzymania;
14. Podjęcie działań mających na celu zweryfikowanie czy strony wykonały postanowienia decyzji nakazujących wydanych przez ŁWKZ, o których mowa we wcześniejszej części wystąpienia, których wykonanie nie było do tej pory monitorowane pomimo upływu terminu ich realizacji.
15. Terminowe rozpatrywanie wniosków o udzielenie dotacji celowej;
16. Rozliczanie przyznanych refundacji na podstawie prawidłowo opisywanych poszczególnych rachunków i faktur.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Łodzi. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Łódź, 12 lipiec 2021 r.

Kontroler
Zuzanna Sieradzka
starszy inspektor k.p.

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Łodzi

p.o. Dyrektora

Piotr Walczak

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.
Przemysław Szewczyk
p.o. wicedyrektora